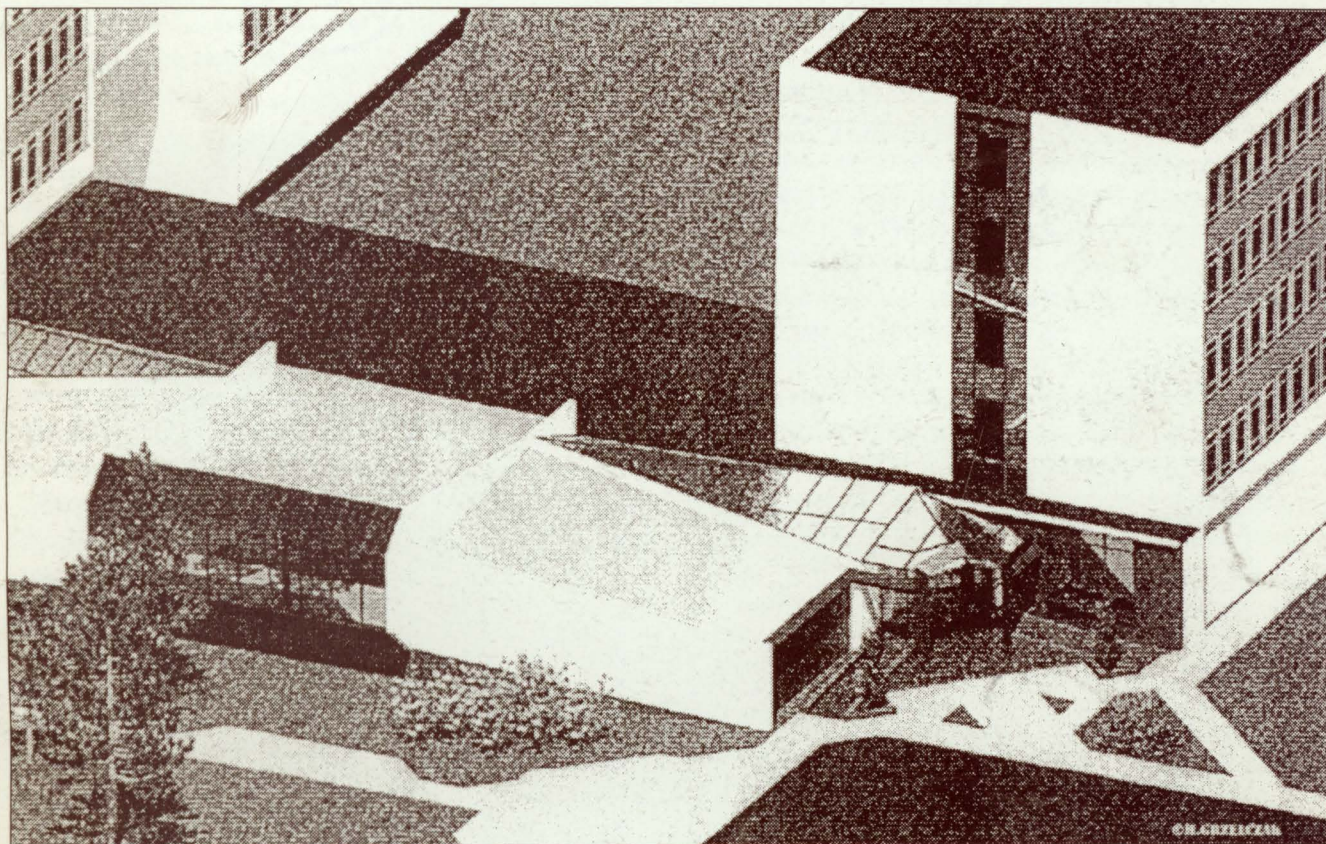

NR 3/4 (8)
CZERWIEC/SIERPIEŃ 1998
Cena 1,50 zł

Głos Uczelni

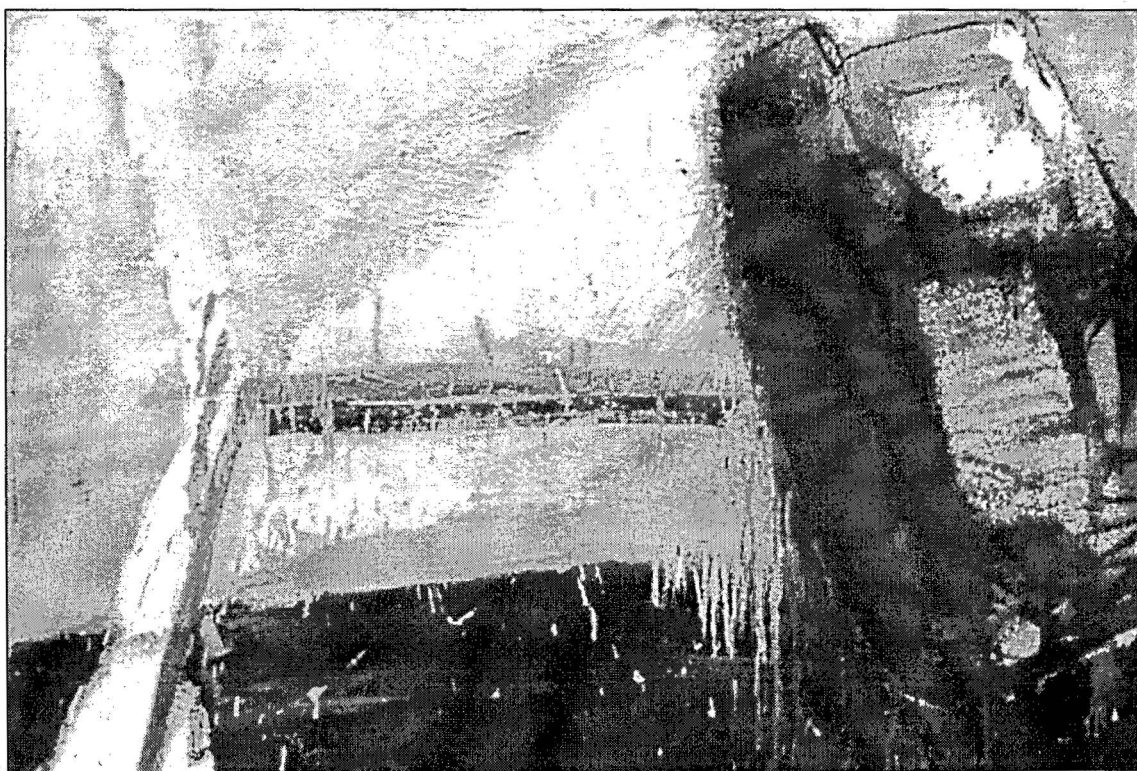
BIULETYN WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze

Projekt przebudowy wejścia do Gmachu Głównego

- ▶ **Nasze miejsce w rankingu**
- ▶ **O etyce w nauce**
- ▶ **Europejskie punkty dla studentów**
- ▶ **Komitet Badań Naukowych**
- ▶ **„Belfer '98”**

Prezentacje

*Aleksandra Górka, Bez tytułu (II rok wychowania plastycznego)
Pracownia prof. Stanisława R. Kortyki*

SPIS TREŚCI

Kronika WSP	str. 4
Awanse naukowe	str. 5
Rekrutacja 1998	str. 5
Z prac Senatu	str. 6
Jakie płace?	str. 6
Dr hab. Ryszard Kostecki	str. 7
Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą	str. 7
Prof. dr hab. Julian Skorek	str. 9
Finansowanie nauki	str. 10
WSP na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie	str. 10
Komitet Badań Naukowych	str. 11
WSP Misterem	str. 12
Forum – Nasze miejsce w rankingu	str. 13
Etyka a nauka	str. 14
Kim jesteś sąsiedzie? Wer bist du Nachbar?	str. 16
Studenci pod lupą	str. 16
Symposium Mickiewiczowskie II	str. 17
Ekologia nad granicą	str. 18
Na pomoc bocianom	str. 19
Siła w różnorodności	str. 19
Ziemie zachodnie i północne w okresie stalinowskim	str. 20
Biblioteka – Dar dla biblioteki	str. 20
Seminarium o literaturze dziecięcej	str. 20
Dni Francji	str. 21
Europejski System Transferu Punktów	str. 22
Przemiany w językach wschodniosłowiańskich ..	str. 23
AZS w trzech odsłonach	str. 24
Ze sportu	str. 24
„Belfry” na Bachanaliach	str. 25
Książki	str. 25, 26
Prasówka	str. 26
Nowości wydawnicze	str. 27, 28

BIULETYN INFORMACYJNY WSP

im. T. Kotarbińskiego w Zielonej Górze

Redaktor: Dariusz Dolański

Współpraca: Marta Dłużewska, Henryk Krajiński,
Mieczysław Ostrowski

Korekta: Ewa Nodzyńska

Adres: al. Wojska Polskiego 69, 65-762 Zielona Góra

tel. (0-68) 326-35-20 w. 504; fax: (0-68) 326-54-49

Skład i oprac. graf.: Heroldia P.R.

Druk: Drukarnia WSP

Numer zamknięto 20.07.1998 r.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów,
adiustacji i zmian tytułów w publikowanym materiale.

Szanowni Państwo,

bieżący numer ukazuje się w środku wakacji, lecz niestety nie ma wakacyjnego charakteru. Dostarczy raczej przemysłów związanych z życiem akademickim.

W połowie maja w Warszawie odbyła się coroczna konferencja poświęcona finansowaniu nauki – Nauka '98. Tym razem na obrady zostali zaproszeni także redaktorzy czasopism akademickich. Organizatorzy konferencji stworzyli możliwość spotkania z władzami KBN oraz z prof. **Aleksandrem Gieysztorem**, który przedstawił problemy etyki w nauce. Dzisiejszy numer w znacznym stopniu wypełniony został materiałami z tego spotkania. Dzięki nawiązanej współpracy z rzecznikiem prasowym KBN – drem **Tadeuszem Zaleskim** – inaugurujemy też nową kolumnę, w której będziemy informować o pracach i inicjatywach Komitetu Badań Naukowych.

W związku z warszawską konferencją pozostaje też artykuł dr **Joanny Dudek** z Zakładu Etyki Instytutu Filozofii, w którym zostały przypomniane polskie inicjatywy w zakresie etyki w nauce. W materiale tym zostały przedstawione również efekty działania nowopowołanego Zespołu ds. Etyki Działania Naukowych przy KBN.

Obok tych kwestii, w bieżącym numerze został poruszony także problem miejsca naszej uczelni na naukowej mapie Polski. Swoimi refleksjami na ten temat dzieli się prof. **Janusz Gil** z Zielonogórskiego Centrum Astronomii, który zainspirowany został ostatnim rankingiem wyższych uczelni zamieszczonym przez tygodnik *Wprost*.

Inną ważną kwestię związaną z dostosowaniem polskiego szkolnictwa wyższego do norm europejskich podjęła prof. **Maria Fic**. W obszernym artykule scharakteryzowała ona zasady Europejskiego Systemu Transferu Punktów. Dostosowanie w przyszłości uczelni do tego systemu jest warunkiem uczestniczenia naszych studentów w europejskich programach Erasmus i Socrates.

Obok tych mogących wzbudzić dyskusję materiałów, znajdziecie Państwo jak zwykle informacje o tym, co w uczelni wydarzyło się w ostatnim czasie w życiu naukowym i studenckim.

Życzymy Państwu przyjemnej lektury i udanych urlopów.

Redakcja

Kronika WSP

☞ 22 kwietnia na zaproszenie Instytutu Socjologii z wykładem otwartym pt. *Spółczesność polska pomiędzy tradycją socjalizmu, nowoczesnością i ponowoczesnością* wygłosił przewodniczący Rady Programowej CBOS i pracownik UAM w Poznaniu prof. dr hab. **Marek Ziolkowski**.

☞ 24 kwietnia wykład otwarty pt. *Mroczna strona sukcesu (dynamika problemów społecznych w Polsce)*, przedstawił zaproszony przez Instytut Socjologii prof. dr hab. **Kazimierz W. Frieske** z Uniwersytetu Warszawskiego.

☞ 27 kwietnia w Instytucie Historii przebywała 25-osobowa grupa studentów i wykładowców z Wirtschafts Universität w Wiedniu. Goście wysłuchali wykładu prof. dra hab. **Czesława Osękowskiego** i mgr **Małgorzaty Konopnickiej** pt. *Pogranicze polsko-niemieckie po II wojnie światowej*. Spotkanie było kontynuowane w gminie Skąpe w miejscowościach Łąkie i Radoszyn, w których prowadzone były wspólne badania studentów naszej uczelni i Freie Universität w Berlinie. Doświadczenia te mają być wykorzystane przez asutriackich gości w badaniach czesko-austriackich dotyczących tamtejszego pogranicza.

☞ 4-7 maja w krakowskim klubie „Rotunda” odbył się VII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Uniwersyteckich w Języku Francuskim, w którym udział wzięła dziesięcioosobowa grupa teatralna Nauczycielskiego Kolegium Języka Francuskiego prowadzona przez mgr **Bénédicte Leturcq**. Zaprezentowana przez nią *Antigone* J. Anouilh’a została wyróżniona dwiema nagrodami: I dla najlepszej aktorki festiwalu, którą zdobyła **Anna Kielbus** i II dla całego zespołu za znakomicie przygotowany spektakl. Anna Kielbus została zaproszona na staż teatralny do Pau, a cały zespół do Monastynu w Tunezji na Międzynarodowy Festiwal Form Teatralnych w sierpniu br.

☞ 4-9 maja w Karlowie odbyło się, zorganizowane przez Instytut Historii, seminarium studentów i naukowców WSP w Zielonej Górze i Hochschule w Vechcie na temat *Polska, Niemcy i rozszerzenie Unii Europejskiej na Wschód*. Oprócz historyków, w seminarium referaty wygłosili przedstawiciele *socjologii, zarządzania i filologii germańskiej* w nauczycielskim Kolegium Języka Niemieckiego. Kierownikami naukowymi konferencji ze strony niemieckiej byli prof. dr **Joachim Kuropka** i prof. dr **Hermann Laer**, zaś ze strony polskiej prof. dr hab. **Czesław Osękowski** i mgr **Małgorzata Konopnicka**.

☞ 7 maja na zaproszenie Instytutu Socjologii wykłady otwarte pt. *Jak myśli respondent i jak działa kwestionariusz* oraz „*Badania opinii publicznej*” a *opinia publiczna* wygłosił prof. dr hab. **Antoni Sulek** z Uniwersytetu Warszawskiego.

☞ 8 maja Uczelniane Koło Ligi Ochrony Przyrody zorganizowało spotkanie z **Piotrem Tryjanowskim** z UAM poświęcone możliwościom ograniczenia śmiertelności ptaków na liniach energetycznych.

☞ 12-14 maja odbyły się *BACHANALIA '98*. W czasie studenckiego święta odbyły się liczne koncerty i przedstawienia oraz plenery artystyczne. *BACHANALIA* zostały zakończone uroczystą galą „Belfer '98”. (szerzej s. 25).

☞ 20 maja na zaproszenie Instytutu Socjologii wykład otwarty pt. *Główne problemy socjologii rodziny* zaprezentowała dr hab. **Anna Wachowiak** z Akademii Rolniczej we Wrocławiu.

☞ 20 maja w Sali Dębowej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej odbyło się *Symposium Mickiewiczowskie II. W dwusetlecie urodzin poety*. Współorganizatorem symposium był Instytut Filologii Polskiej. (szerzej s. 17).

☞ 26-27 maja Instytut Biotechnologii i Ochrony Środowiska przy współpracy Centrum Zastosowań Ergonomii w Zielonej Górze oraz zielonogórskim oddziałem Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego zorganizował w Drzonkowie XIII Konferencję naukową: *Ergonomiczne kształtowanie środowiska*.

☞ 28-29 maja Instytut Historii we współpracy z zielonogórskim oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego zorganizował konferencję pt. *Ziemie zachodnie i północne Polski w okresie stalinowskim*. Konferencji towarzyszyła wystawa plakatów propagandowych z okresu socjalizmu ze zbiorów Biblioteki Głównej (szerzej s. 20).

☞ 28-30 maja w Ochli odbyła się sesja na temat *Współpraca obywatelska a ochrona środowiska. Problem rozwoju komunikacji*. Organizatorem sesji było Towarzystwo Naukowe Prawa Ochrony Środowiska we współpracy z Zakładem Społecznej Gospodarki Rynkowej i Polityki Regionalnej Instytutu Politologii (szerzej s. 18).

☞ 4 czerwca politolodzy zorganizowali akcję *Sprzątanie świata* połączoną z otwarciem Instytutu Politologii. W akcji udział wzięli wykładowcy i studenci instytutu oraz zaproszeni goście wraz z rektorem uczelni. Podczas imprezy został oczyszczony ze śmieci las na tyłach ulicy

Prostej, a po sprzątaniu wszyscy odpoczywali przy ognisku z kiełbaskami.

(fot. archiw.)

☞ 8 czerwca w WSP przebywała trzydziestoosobowa grupa słuchaczy Frankfurter Sozialschule w Wiesbaden, która odbywała podróż po Polsce w ramach integracyjnego programu realizowanego przez Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal. Goście spotkali się z prorektorem prof. dr hab. **Marią Fic** oraz pracownikami Instytutu Zarządzania i Instytutu Politologii, gdzie dzięki wkładowi prof. dra hab. **Daniela Fica** i prof. dra hab. **Le-**

AWANSE NAUKOWE

Rada Wyższego Szkolnictwa Artystycznego zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu w sprawie nadania ad. **Karolowi Schmidtowi** (Instytut Wychowania Muzycznego) kwalifikacji II stopnia w dziedzinie sztuki muzycznej. Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego w sprawie nadania drowi **Andrzejowi Walkowskiemu** (Instytut Historii) stopnia doktora habilitowanego.

Stopień doktora na Uniwersytecie Wrocławskim uzyskała mgr **Halina Józwiak** (Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej) oraz mgr **Krzysztof Kos** (Instytut Sztuki i Kultury Plastycznej). I stopień kwalifikacji artystycznej w Akademii Muzycznej we Wrocławiu otrzymała mgr **Anna Ulwańska** (Instytut Wychowania Muzycznego) oraz w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu mgr **Paulina Komorowska-Birger** (Instytut Sztuki i Kultury Plastycznej).

Red.

ślawia Koćwina zapoznali się z problemami transformacji gospodarczej i ustrojowej w Polsce.

☞ 9 czerwca w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej odbyła się końcoworoczna wystawa studentów *wychowania plastycznego* (szerzej s. 19).

☞ 17-19 czerwca w Karlowie odbyła się konferencja zorganizowana przez Instytut Techniki na temat *Zbiorniki cienkościenne. Teoria, praktyka, eksploatacja a środowisko*. Problematyka konferencji obejmowała statykę powłok cienkich, stateczność konstrukcji cienkościennych, optymalizację zbiorników cienkościennych, konstrukcję i technologię zbiorników oraz katastrofy zbiorników i ich wpływ na środowisko naturalne.

☞ 23 czerwca – 7 lipca odbywały się egzaminy wstępne (szerzej s. 5).

☞ 3 lipca w Muzeum w Zielonej Górze odbył się wernisaż pracownika Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej **Zenona Polusa**.

Rekrutacja 1998

Już wiadomo, że ten rok będzie rekordowy w uczelni. Tylko w czasie pierwszej rekrutacji, o indeks na studia dzienne walczyło prawie 2000 kandydatów. Uczelnia dysponuje w tym roku 1282 miejscami na 36 kierunkach i specjalnościach na studiach dziennych. Na studiach zaocznych jest 3427 miejsc.

Egzaminy wstępne teoretyczne rozpoczęły się 30 czerwca, a na kierunkach *wychowanie plastyczne i malarstwo* 7 lipca. Najbardziej obleganymi kierunkami były: *filologia germańska, język angielski, filologia polska* w specjalności *dziennikarstwo, pedagogika* w specjalności *praca socjalna, socjologia i malarstwo*. Nie było kandydatów na *dyrygenturę*.

Rekrutacja została zakończona na kierunkach: *filologia polska, historia, pedagogika* w specjalnościach *animacja społeczno-kulturalna, pedagogika terapeutyczna, pedagogika pracy socjalnej, socjologia* oraz w kolegiach języków obcych.

14 lipca odbyły się dodatkowe egzaminy praktyczne w Instytucie Pedagogiki i Psychologii, gdzie pozostały jeszcze wolne miejsca dla tych kandydatów, którzy zdali egzaminy teoretyczne na inne specjalności Wydziału Pedagogicznego i nie zostali przyjęci z braku miejsc, a zadeklarowali chęć zmiany kierunku studiów.

Druga rekrutacja odbędzie się w dniach 7-10 września. Wówczas będzie można starać się o przyjęcie na *filologię germańską, filologię rosyjską, filozofię, fizykę, matematykę, ochronę środowiska, politologię, wychowanie muzyczne, wychowanie plastyczne oraz zarządzanie i marketing*.

dr Lilianna Kiejzik
Sekretarz

Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej

13 maja odbyło się trzynaste posiedzenie Senatu. Jednym z głównych punktów posiedzenia była dyskusja nad projektem reformy systemu oświaty i potrzebą przystosowania kształcenia nauczycieli do nowych warunków funkcjonowania szkoły. Następnie Senat przyjął do rozpatrzenia propozycje regulacji płacowych w bieżącym roku. Senat przy sprzeciwie NSZ Z „Solidarność” przyjął propozycje zasad podwyżki płac od kwietnia 1998. Na tym samym posiedzeniu zostały przyjęte zmiany w Statucie uczelni, dotyczące włączenia Zielonogórskiego Centrum Astronomii do Wydziału Matematyki, Fizyki i Techniki oraz zmiany statusu asystentów stażystów, polegające przede wszystkim na zniesieniu określenia wysokości pensum. Zmiany te muszą być zatwierdzone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Wprowadzono także zmiany w *Regulaminie świadczeń pomocy materialnej dla studentów*. Nowe regulacje dotyczą m.in. stypendiów dla niepełnosprawnych. Rektor przedstawił także propozycję współpracy z Akademią Rolniczą we Wrocławiu, polegającą na powołaniu w Zielonej Górze Prywatnej Wyższej Szkoły Agrobiznesu, która korzystałaby odpłatnie z pomieszczeń w budynku przy ul. Energetyków 2. Senat wybrał także członków Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej.

Czternaste posiedzenie Senatu odbyło się 10 czerwca. Przedmiotem obrad było zatwierdzenie sprawozdania finansowego za rok 1997 oraz plan remontów na rok bieżący. Ponadto Senat przyjął regulaminy przewidywanych przez

Z PRAC SENATU

Statut wyróżnień dla studentów: Nagrody im. Tadeusza Kotarbińskiego za najlepszą pracę magisterską oraz medalu „Za osiągnięcia w studiach”. Senat zatwierdził także umowę o współpracy między nauczycielskim Kolegium Języka Francuskiego a Instytut

Universitaire de Formation des Maîtres w Caen we Francji.

Uchwały Senatu przyjęte na posiedzeniu w dniu 13 maja 1998 roku:

- ✓ Uchwała Senatu nr 15/97/98 w sprawie zasad wprowadzania podwyżek wynagrodzeń od kwietnia 1998 roku;
- ✓ Uchwała Senatu nr 16/97/98 w sprawie dodatków funkcyjnych dla kierowników zakładów;
- ✓ Uchwała Senatu nr 17/97/98 w sprawie zmian w Statucie uczelni;
- ✓ Uchwała Senatu nr 18/97/98 w sprawie przystąpienia do spółki w Prywatnej Wyższej Szkole Agrobiznesu;

Uchwały Senatu przyjęte na posiedzeniu w dniu 10 czerwca 1998 roku:

- ✓ Uchwała Senatu nr 19/97/98 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 1997;
- ✓ Uchwała Senatu nr 20/94/98 w sprawie podziału zysku netto osiągniętego przez uczelnię w roku 1997;
- ✓ Uchwała Senatu nr 21/97/98 w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na rok 1998.

Red.

Z pewnym opóźnieniem w stosunku do innych uczelni została wprowadzona u nas regulacja płac. Opóźnienie to wynikało przede wszystkim ze skomplikowanej sytuacji finansowej i w związku z tym nasuwała się konieczność dokładnego rozważenia decyzji.

JAKIE PŁACE?

W 1998 roku potrzeby na wydatki płacowe w naszej uczelni wynoszą 30 mln zł. Ministerstwo Edukacji Narodowej przyznało nam na ten cel jedynie 10,9 mln, a w kwietniu, w związku z przewidywaną podwyżką płac, zwiększyło tę kwotę o 950 tys. Jak z tego wynika większość środków potrzebnych na płace, w tym przyjęcia nowych pracowników oraz podwyżki związane z awansami adiunktów i profesorów, musi być wypracowana przez uczelnię we własnym zakresie. O podział funduszy przydzielonych wiosną przez MEN wywiązał się spór między władzami uczelni a związkami zawodowymi.

Z wyliczeń władz wynikało, że maksymalnie na podwyżkę płac można przeznaczyć jedynie około 650 tys. zł, gdyż resztę stanowią pochodne od wzrostu płac: dodatki stażowe, premie, premie jubileuszowe, a także wyższe stawki za godziny nadliczbowe i dodatki funkcyjne. Po konsultacjach ustalono, że przykładowo średnia podwyżka płac dla asystentów

wyniesie 65 zł, adiunktów i starszych wykładowców ze stopniem doktora – 85 zł, profesorów WSP – 120 zł i profesorów z tytułem naukowym – 170 zł. Na etat kalkulacyjny, uwzględniając wszystkie składniki płacowe, wzrost płac wyniósł ok. 10%.

Założenia podwyżki płac, przy uwzględnieniu, że płace w naszej uczelni są wyższe od płac w innych ośrodkach, przyjął senat na posiedzeniu w dniu 13 maja br. Jednocześnie podjęto decyzję, że o wysokości podwyżek dla poszczególnych pracowników decydować będą ich bezpośredni przełożeni, w oparciu o wyniki przeprowadzonej w grudniu ubiegłego roku oceny okresowej. Stąd też mogły wystąpić sytuacje, w których pracownik, jeżeli jego płaca na danym stanowisku była wyższa od minimalnej, nie otrzymał podwyżki. Osoby, które czuły się pokrzywdzone, mogły odwołać się do rektora, który w porozumieniu ze związkami zawodowymi rozpatrywał indywidualne przypadki.

Na stanowiskach, na których wzrosła stawka minimalna, podwyżek dokonano automatycznie. Dotyczy to przede wszystkim pracowników obsługi i asystentów, u których najniższa stawka zaszeregowania wzrosła z 750 do 800 zł.

Wyższych podwyżek nie można było niestety wprowadzić, ponieważ i tak ponad 78% całego budżetu uczelni przeznaczano na płace, resztę zaś na utrzymanie szkoły, remonty, zakupy aparatury, pomocy naukowych, książek itp.

Red.

DR HAB. RYSZARD KOSTECKI

21.09.1958-24.06.1998

Z głębokim żalem pożegnaliśmy wspaniałego człowieka, naszego kolegę, nauczyciela akademickiego, badacza problemów pedagogiki społecznej - dra hab. Ryszarda Kosteckiego.

Dr hab. Ryszard Kostecki urodził się w Szprotawie, gdzie ukończył liceum ogólnokształcące. Studiował *pedagogikę w zakresie pracy kulturalno-oświatowej* w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Już w czasie studiów w naszej uczelni wykazywał się dużym zaangażowaniem w życie studenckie i sprawy uczelni. Szczególnie angażował się w działalność kulturalną studentów, która była mu bliska zarówno w praktyce jak, i w dociekaniach teoretycznych. Studia ukończył w 1981 roku.

Stopień doktora uzyskał w Państwowym Instytucie Kultury w Leningradzie w 1989 roku. W tejże uczelni podjął trud przeprowadzenia przewodu habilitacyjnego. W 1998 roku jako jeden z pierwszych absolwentów naszej uczelni uzyskał stopień doktora habilitowanego.

Zawsze uważał się za pedagoga społecznego. Potwierdzał to swoimi zainteresowaniami naukowymi koncentrującymi się na problematyce animacji społeczno-kulturalnej i na społecznych uwarunkowaniach działalności szkoły, jak i codziennym życzliwym stosunkiem do ludzi, wrażliwością na ich sprawy i problemy.

Dr hab. Ryszard Kostecki cieszył się dużym szacunkiem współpracowników oraz wielką sympatią młodzieży akademickiej.

Jego nagłe przedwczesne odejście przerwało prowadzone prace badawcze, uniemożliwiło realizację zamierzeń naukowych, rozległych planów. W pozostawionym dorobku znajduje się kilkadziesiąt publikacji naukowych, wśród nich są prace redakcyjne i opracowania zbiorowe w kraju i za granicą.

fot. archiw.

O szczególnej wrażliwości Ryszarda Kosteckiego na problemy innych ludzi świadczy dobitnie Jego duże zaangażowanie w utworzenie i działalność Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej.

Dr hab. Ryszard Kostecki był wciąż aktywny, działał w ruchu studenckim, Lubuskim Towarzystwie Naukowym, pełnił kierownicze funkcje w Urzędzie Miejskim. Najbardziej jednak cenił sobie rolę badacza i nauczyciela, z którymi utożsamiał się najpełniej.

IPS

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

informuje

Wyjazdy zagraniczne

• W dniach 22-23 kwietnia 1998 roku w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Hradec Králové (Republika Czeska) przebywali: dr **Franciszek Pilarczyk**, dyrektor Biblioteki Głównej, mgr **Ewa Adaszyńska**, zastępca dyrektora Biblioteki Głównej, a także mgr **Mieczysław Ostrowski**, kierownik Działu Nauki i Współpracy z Zagranicą. Celem wyjazdu było zapoznanie się ze strukturą i systemem działalności tamtejszej Biblioteki Głównej oraz skonkretyzowanie planu dwustronnej współpracy w roku 1998 i przygotowanie tekstu umowy o dwustronnej współpracy na lata 1999-2005.

• W dniach od 19 kwietnia do 2 maja 1998 roku w Uniwersytecie Pedagogicznym w Sankt Petersburgu (Federacja Ro-

syjska) przebywały: dr **Małgorzata Łuczyk** i dr **Polina Stasińska** z Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej. Na konferencji naukowej przedstawiły referaty dotyczące zagadnień językoznawstwa rosyjskiego oraz przeprowadziły kwerendy biblioteczne do prac habilitacyjnych.

• W Uniwersytecie w Wilnie (Litwa) w dniach 3-8 maja 1998 roku gościł prof. dr hab. **Marian Sinica** z Instytutu Filologii Polskiej. Podczas pobytu wygłosił cykl wykładów na temat: *Przeobrażenia w szkolnej edukacji polonistycznej w świetle aktualnej reformy oświatowej*. Przeprowadził także rozmowy o możliwościach dwustronnej współpracy naukowej.

• W dniach 13-14 maja 1998 roku w Berlinie (RFN) gościli: prof. dr hab. inż. **Maria Fic**, prorektor ds. studiów dziennych,

oraz prof. dr hab. inż. **Daniel Fic**, dyrektor Instytutu Zarządzania. Cel wyjazdu sprowadzał się do przygotowania – wspólnie z partnerami niemieckimi – wniosku w sprawie wymiany studentów w ramach Kontraktu Uczelnianego Programu Socrates.

- W zorganizowanym w dniach 14-16 maja 1998 roku w Uniwersytecie w Gandawie (Belgia) International Congress on Discovery and Creativity uczestniczyli trzej profesorowie Instytutu Filozofii: prof. dr hab. **Andrzej Wiśniewski**, który wygłosił referat pt. *Valid Erotic Inferences, Problem-Solving and Discovery*. Prof. dr hab. **Wojciech Sady** – *The Rational Reconstruction of the Discovery of Coulomb's Law*, i prof. dr hab. **Adam Grobler** – *Discovery as Revision of Presuppositions*.

- Dr **Tadeusz Zuchewicz** z Instytutu Filologii Germańskiej w dniach 21-22 marca 1998 roku przebywał w Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie (RFN). Wygłosił wykład pt. *Schreiben – Prozesse, Modelle, Produkte*.

- Prof. dr hab. **Tadeusz Malinowski** z Instytutu Historii w dniach 18-24 maja 1998 roku uczestniczył w IX Międzynarodowym Sympozjum Zespołu Badań Archeologii Muzycznej. Wygłosił referat pt. *Klanggeräte und Musikinstrumente aus der Spätlatenezeit und aus der Zeit der römischen Einflüsse in Polen*.

- W Berlinie (RFN) w dniu 26 maja 1998 roku w związku z koniecznością uzupełnienia wniosku dotyczącego wymiany studentów w ramach Kontraktu Uczelnianego Programu Socrates przebywali: prof. dr hab. inż. **Maria Fic** i prof. dr hab. inż. **Daniel Fic**.

- W dniu 27 maja 1998 roku w Łużyckiej Wyższej Szkole Zawodowej w Cottbus (RFN) przebywali: prof. dr hab. inż. **Maria Fic**, prof. dr hab. inż. **Daniel Fic**, dr **Dorota Rybczyńska** z Instytutu Pedagogiki Społecznej oraz mgr **Barbara Wittek**, tłumacz. W trakcie pobytu podpisano umowę o dwustronnej współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych oraz przeprowadzono rozmowy o możliwościach współpracy z Wydziałem Nauk Ekonomicznych.

- W dniach 24-28 maja 1998 roku krótkoterminowe staże naukowe w Wyższej Szkole w Vechcie (RFN) odbyli: prof. dr hab. **Maria Jakowicka** z Instytutu Pedagogiki i Psychologii oraz prof. dr hab. inż. **Kazimierz Uździcki** w Instytucie Techniki. Prof. M. Jakowicka wygłosiła referat pt. *Kształcenie nauczycieli klas początkowych w Polsce oraz edukacja wczesnoszkolna w świetle reformy*, a prof. K. Uździcki – *Kształcenie ogólnotechniczne w klasach I-III w Polsce i przygotowanie nauczycieli do jego realizacji*.

- W dniach 24-29 maja 1998 roku w Uniwersytecie w Poczdamie i we Freie Universität w Berlinie (RFN) składali wizytę dwaj pracownicy Instytutu Matematyki: prof. dr hab. **Marian Nowak** oraz prof. dr hab. **Włodzimierz Odyniec**. Wygłosili wykłady z zakresu analizy funkcjonalnej. Prof. M. Nowak: *Topological dual of vector-valued function spaces* (Poczdam) i *Weak sequential compactness and completeness in Kothe-Bochner spaces* (Berlin), a prof. W. Odyniec – *Zagadnienie syntezy w kursach monograficznych z matematyki* (Poczdam). Uczestniczyli także w międzynarodowej konferencji Eulerowskiej (Poczdam).

- W dniach 13-31 maja 1998 roku w Uniwersytecie w Rostowie nad Donem (Federacja Rosyjska) przebywała dr **Liliana Kiejzik** z Instytutu Filozofii. Na podstawie rozprawy pt. *Kulturowe idee Włodzimierza Sołowiowa* uczestniczyła w kolokwium habilitacyjnym, które zakończyło się wynikiem pozytywnym.

- W dniach 17-31 maja 1998 roku w Państwowym Uniwersytecie w Sankt Petersburgu (Federacja Rosyjska) przebywał prof. dr hab. **Andrzej Ksenicz** z Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej. Przeprowadził kwerendę biblioteczną w związku z przygotowywaną monografią na temat powieści W. Chyłaka *Szubieniczy wierch* oraz na temat twórczości A. Czechowa.

- Prof. dr hab. **Włodzimierz Kaczocha** z Instytucie Filozofii, w dniach od 27 maja do 1 czerwca 1998 roku uczestniczył w zorganizowanej przez Lwowskie Towarzystwo Filozoficzne (Ukraina) konferencji naukowej *Karol Marks w kontekście światowej kultury XX wieku*. Wygłosił referat pt. *Ludwik Krzywicki – twórca społecznego rozwoju*.

- W dniach od 23 maja do 4 czerwca 1998 roku w Państwowym Uniwersytecie w Sankt Petersburgu (Federacja Rosyjska) przebywał prof. dr hab. **Krzysztof Urbanowski** z Instytutu Fizyki. W trakcie pobytu wziął udział w *VIII Sankt Petersburg International School of Physics: Quantum theory in honour of Vladimir A. Fock*. Wygłosił referat pt. *CPT Symmetry in neutral kaon complex*.

- Prof. dr hab. **Janusz Gil** z Zielonogórskiego Centrum Astronomii w dniach od 24 maja do 12 czerwca 1998 roku przebywał z wizytą w Aspen Center for Physics w Aspen (USA). Uczestniczył w Summer Workshop *Physical Applications of Radio Pulsar Timing*. Wygłosił dwa referaty pt. *Micro lensing of Pulsar radiation* i *Radio pulsar Emission Mechanismus*.

- Dwie asystentki Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej, mgr **Alicja Lewicka-Dzięcielewska** i mgr **Katarzyna Podgórska** w dniach od 29 maja do 15 czerwca 1998 roku przebywały na Uniwersytecie w Pittsburgu (USA). Uczestniczyły w zorganizowanych przez Departament Sztuki Carnegie Mellon University warsztatach artystycznych.

- W dniach 15-17 czerwca 1998 roku w Uniwersytecie w Poczdamie (RFN) przebywała – w celu przygotowania materiałów konferencyjnych do druku – prof. dr hab. **Tatiana Rongińska** z Instytutu Pedagogiki i Psychologii. Wygłosiła referat pt. *Wyniki badań porównawczych obciążenia psychicznego nauczycieli Polski i Brandenburgii*.

- Dr **Zbigniew Izdebski** z Instytutu Pedagogiki Społecznej w dniach 11-18 czerwca 1998 roku gościł w Brukseli (Belgia). Celem wyjazdu było wypracowanie zasad oraz warunków współpracy w zakresie kształcenia pracowników socjalnych o tematyce HIV/AIDS.

- W dniach 17-20 czerwca 1998 roku w konferencji *VII International Colloquium Quantum Groups and Integrable Systems* w Pradze (Republika Czeska) uczestniczył prof. dr hab. **Anatol Nowicki** z Instytutu Fizyki. Wygłosił referat pt. *Twisted Classical Phase Space*.

- W dniach od 28 czerwca do 5 lipca 1998 roku w *XIII Międzynarodowym Kongresie AIDS* uczestniczył dr **Zbigniew Izdebski**. Przedstawił trzy referaty: 1) *Wybrane problemy prostytucji w Polsce*, 2) *Zachowania seksualne osób uzależnionych od narkotyków*, 3) *Wiedza społeczeństwa, zachowania seksualne a AIDS w Polsce*.

Przyjazdy obcokrajowców

- 28 kwietnia 1998 roku w uczelni przebywała delegacja Łużyckiej Wyższej Szkoły Zawodowej w Cottbus (RFN) w składzie: prof. dr **Annemarie Jost**, profektor, prof. dr **Ulrich Paetzold**, dziekan Wydziału Nauk Społecznych, mgr **Sabine Hofbauer**, kierownik Działu Współpracy z Zagranicą na Wydziale Nauk Społecznych. Przeprowadzono rozmowy na temat zakresu, form i warunków dwustronnej współpracy. Został uzgodniony tekst umowy o współpracy.

• W dniach 27-30 kwietnia 1998 roku gościem Instytutu Filozofii był prof. dr **Erik Weber** z Uniwersytetu w Gandawie (Belgia). Wygłosił wykład pt. *Realism and Scientific Explanation*, a także przeprowadził seminarium na temat: *Why the logic of explanation is inconsistency-adaptive*.

• W dniach 27-30 kwietnia 1998 roku przebywała w uczelni delegacja Uniwersytetu Pedagogicznego w Tarnopolu (Ukraina) w składzie: prof. dr hab. **Jurij Tereszczuk**, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą oraz prof. dr hab. **Jurij Dziadykiewicz** z Katedry Techniki. W trakcie pobytu została podpisana umowa o dwustronnej współpracy na lata 1999-2005. Prof. J. Tereszczuk wygłosił wykład pt. *Dydaktyczne podstawy indywidualizacji nauczania przedmiotu technika*, a prof. J. Dziadykiewicz – *Podstawowe aspekty doskonalenia części maszyn*.

• 5 maja 1998 roku w Nauczycielskim Kolegium Języka Francuskiego gościła prof. dr **Jeannine Burny** z Brukseli (Belgia). Wygłosiła dwa wykłady: 1) *Poezja Maurice'a Careme*, 2) *L'esprit de poesie aujourd'hui selon Maurice Careme*.

• W dniach 4-8 maja 1998 roku gośćmi w Instytucie Historii byli trzej pracownicy Uniwersytetu w Nitrze (Słowacja). Prof. dr hab. **Jozef Vladár** wygłosił wykład pt. *Ziemie Słowacji w*

III i na początku II tysiąclecia p.n.e. na tle środkowoeuropejskim, dr **Václav Furmánek** – *Epoka żelaza i najstarsze ugrupowanie etniczne na Słowacji*, a dr **Ladislav Veličák** – *Dzieje kultur pól popielnicowych na Słowacji*. Omówiono możliwości dalszej współpracy naukowej.

• 21 maja 1998 roku Instytut Historii przyjmował prof. dra hab. **Dietricha Scholze**, dyrektora Instytutu Serbołużycznego w Budziszynie (RFN). Gość wygłosił wykład pt. *Łużyce i Łużycanie dziś*.

• W dniach 26-27 maja 1998 roku przebywała w uczelni delegacja Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Hradec Králové (Republika Czeska) w składzie: doc. inż. **Pavel Cyrus**, Rektor, dr **Antonín Slaby**, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą. W trakcie pobytu omówiono stan i perspektywy dalszej dwustronnej współpracy naukowej. Podpisano umowę o dwustronnej współpracy na lata 1999-2005.

• 3 czerwca 1998 roku przebywała w uczelni na zaproszenie Instytutu Filologii Germańskiej **Gerlinda Stobrawa**, posłanka do parlamentu Brandenburgii (RFN). Wygłosiła wykład pt. *Szanse i zagrożenia rozszerzenia Unii Europejskiej na wschód*.

Mieczysław Ostrowski

Jubileusz 70-lecia urodzin obchodzi jeden ze współorganizatorów WSP, a w szczególności filologii rosyjskiej

PROF. DR HAB. JULIAN SKOREK

Prof. dr hab. Julian Skorek urodził się 12 czerwca 1928 roku w Jaworzniku. Jest absolwentem Uralskiego Uniwersytetu w Jekaterynburgu. W 1972 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych, a w 1986 stopień doktora habilitowanego w dziedzinie językoznawstwa w Uniwersytecie Warszawskim. W 1987 roku otrzymał mianowanie na stanowisko docenta. Od 1993 roku jest profesorem nadzwyczajnym w WSP w Zielonej Górze.

W latach 1955-62 Profesor J. Skorek pracował jako nauczyciel języka rosyjskiego, filozofii i pedagogiki. Był wykła-

dowcą przedmiotów neofilologicznych w Studium Nauczycielskim w Jeleniej Górze. Od roku 1971 Profesor Julian Skorek pracuje w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze i jest kierownikiem Zakładu Lingwistyki Stosowanej w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej.

Profesor J. Skorek został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Zasłużonego Nauczyciela, Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Był trzykrotnie wyróżniany Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej i dwunastokrotnie Nagrodą Rektora. Jest pełnym energii i życiowej pasji uczonym, który swoją działalnością naukową i dydaktyczną przyczynił się do rozwoju językoznawstwa wschodniosłowiańskiego. Badania eksperymentalne intonacji języków polskiego, rosyjskiego, ukraińskiego, białoruskiego i łużyckiego, które przeprowadza w swojej pracowni fonetyki akustycznej pochłaniają go całkowicie.

Zainteresowania badawcze Profesora koncentrują się na problematyce fonologii suprasegmentalnej języków słowiańskich jako nowej dziedziny nauki. Profesor jest także cenionym dydaktykiem i autorem wielu prac z zakresu metodyki i intonologii. Opublikował ponad 100 artykułów, rozprawy i monografie. Najważniejsze pozycje to: *Fonetyka i intonacja języka rosyjskiego* (Zielona Góra 1974); *Efektywność nauczania metodą konwersatorium z elementami programowania* (Zielona Góra 1974); *Suprasegmentalne właściwości jednosyntagmatycznych zdań języka rosyjskiego* (Zielona Góra 1984); *Fonologia suprasegmentalna języków rosyjskiego i polskiego* (Zielona Góra 1997).

Profesor Julian Skorek należy do Polskiego Towarzystwa Fonetycznego, Międzynarodowego Towarzystwa Fonetycznego, Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego. Jego hobby to numizmatyka i falerystyka.

Profesor wykształcił kilka pokoleń studentów. Zawsze życzliwy, potrafi znaleźć czas dla swoich podopiecznych, jest otwarty na ich problemy. Kształtuje charaktery przyszłych adeptów sztuki pedagogicznej, uczy szacunku dla nauki i zamięłowania do pracy.

IFWS/Red.

fot. archiw.

W dniach 11-12 maja br. roku odbyła się w Warszawie zorganizowana przez KBN doroczna konferencja poświęcona finansowaniu nauki – NAUKA '98

FINANSOWANIE NAUKI

W konferencji wzięli udział przedstawiciele wszystkich ośrodków akademickich i jednostek badawczo-rozwojowych w kraju. Zielonogórską WSP reprezentował prorektor ds. rozwoju i nauki prof. dr hab. **Stanisław Gnot**. Po raz pierwszy na konferencję zaproszeni zostali także przedstawiciele prasy akademickiej, którzy uzyskali możliwość uczestniczenia w obradach oraz kilku spotkaniach i konferencjach prasowych.

W czasie konferencji dominowały raczej nastroje minorowe. Jak stwierdził wiceprzewodniczący KBN, Przewodniczący Komisji Badań Stosowanych prof. dr hab. **Bogdan Marciniak** czynnikiem determinującym wypełnianie podstawowej roli KBN jest integracja całego środowiska naukowego, a przede wszystkim udowadnianie decydentom i społeczeństwu kluczowej roli nauki w rozwoju kraju w warunkach integracji euro-

pejskiej. Stałe obniżanie udziału finansowania nauki z budżetu państwa upoważnia do stwierdzenia, że działalność KBN w ciągu dwóch ostatnich kadencji nie była efektywna i skończyła się porażką. Rola KBN to nie tylko dzielenie środków, ale także poszukiwanie nowych oraz tworzenie lobby, które skutecznie przekonałoby parlament, rząd i społeczeństwo o konieczności zasadniczego wzrostu nakładów na naukę w Polsce.

Tymczasem nakłady planowane na badania naukowe w roku bieżącym wynoszą 2.405.545 tys. zł. W relacji do wskaźników makroekonomicznych założonych na 1998 rok podstawowe proporcje dla kwoty wydatków budżetowych na naukę w porównaniu z 1997 rokiem są następujące: wzrost nominalny o 9,7% (przy inflacji 11%); spadek realny o 1,2%; udział w PKB: 1997 rok – 0,5%; 1998 rok – plan 0,471%; udział w wydatkach budżetu państwa ogółem: 1997 rok – 1,72%; 1998 rok – 1,68%.

Preferencjami finansowymi w 1998 roku odnoszącymi się do inflacji średniorocznej zostały objęte:

- a) badania własne szkół wyższych (15%);
- b) specjalne programy i urządzenia badawcze (13%);
- c) projekty badawcze własne (12%);
- d) projekty celowe (37% w zakresie nowych umów);
- e) współpraca naukowa i naukowo-techniczna z zagranicą,

w szczególności udział w międzynarodowych programach badawczych (18%).

Na realnym poziomie 1997 roku planowane są środki na dofinansowanie działalności statutowej jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych; zadania realizowane przez podmioty działające na rzecz nauki i wyodrębnione zadania określone przez KBN.

Tegoroczne ograniczenia w finansowaniu nauki dotyczyć będą inwestycji i działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania.

Jednocześnie KBN zapowiada doskonalenie procedur decyzyjnych, któremu ma służyć m.in.:

- a) kontynuacja analiz i ocen badań naukowych, głównie pod kątem wytyczenia kierunków priorytetowych;
- b) szczegółowy przegląd jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych;
- c) wprowadzenie nowych zasad podziału środków na działalność statutową. W tym zakresie proponuje się m.in. wprowadzenie wskaźnika „kosztochłonności” dziedzin i dyscyplin naukowych, łączne rozpatrywanie wielkości środków przewidywanych na działalność statutową i badania własne szkół wyższych oraz łączne rozpatrywanie środków na działalność statutową i projekty celowe jednostek badawczych.

Dariusz Dolański

43 Międzynarodowe
Targi Książki w Warszawie

WSP na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie

Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego – reprezentowana przez Wydawnictwo Uczelniane – brała po raz pierwszy udział w Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie, zorganizowanych już po raz 43 w Pałacu Kultury i Nauki, tym razem w dniach 14-18 maja 1998 r. Liczbowo skalę tego wydarzenia można przybliżyć następująco: blisko 340 stoisk i ponad 800 wystawców na czterech kondygnacjach, powierzchnia Targów – 10 000 m². Uczestnicy z zagranicy: Austria, Belgia, Białoruś, Bułgaria, Chiny, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Iran, Izrael, Japonia, Libia, Litwa, Niemcy, Norwegia, Rosja, Republika Południowej Afryki, Słowacja, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina, Stany Zjednoczone Ameryki, Węgry, Wielka Brytania, Włochy. Dzięki współpracy z Zachodnim Centrum Organizacji zostało wynajęte stoisko o powierzchni 9 m², tzn. dwukrotnie większej niż na innych targach książki. Finansowe wsparcie i tym razem zapewnił p. **Bogusław Mykietów**, pokrywając połowę kosztów udziału, zapewnił ponadto (jak zawsze) transport. Nawiązano nowe kontakty z hurtowniami, wiele zamówień składali też bibliotekarze. Wyłącznie na transakcje handlowe przeznaczono pierwszy dzień Targów.

Wyd.

fot. archiw.

UCHWAŁA

Uczestnicy Konferencji NAUKA '98 – kierownicy i przedstawiciele szkół wyższych, placówek naukowych PAN i jednostek badawczo-rozwojowych całego kraju – apelujemy do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o systematyczne zwiększanie, w relacji do produktu krajowego brutto (PKB), nakładów budżetowych na badania naukowe począwszy od roku 1999, tak aby w ciągu najbliższych 5 lat osiągnęły one 1% PKB.

Popieramy postulaty dotyczące poprawy dramatycznej sytuacji finansowej nauki polskiej, podnoszone wielokrotnie przez przedstawicieli naszego środowiska.

Domagamy się zaplanowania w budżecie państwa na rok 1999 środków przeznaczonych na naukę w minimalnej wysokości 0,6% PKB. Uważamy, że jest to obecnie jedyny sposób powstrzymania dalszej degradacji, a równocześnie wykorzystania możliwości nauki dla rozwoju Polski.

KBN Badań Naukowych

Komitet Badań Naukowych jest naczelnym organem administracji państwowej do spraw polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa powołanym ustawą z 12 stycznia 1991 roku.

Główne zadania KBN to:

- opracowanie założeń polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa, w tym także propozycji udziału nakładów budżetowych na naukę w dochodzie narodowym;
- określanie kierunków badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych szczególnie ważnych dla nauki, kultury, rozwoju cywilizacyjnego i gospodarki narodowej;
- opracowywanie i przedstawianie ministrowi finansów planu do ustawy budżetowej w części dotyczącej nauki;
- zawieranie i kontynuacja umów międzynarodowych w zakresie współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą;
- ustalanie kryteriów i trybu przyznawania środków finansowych na badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe;
- podział środków budżetowych przeznaczonych na badania naukowe;
- ocenianie przebiegu finansowanych przez KBN badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych oraz sprawowanie nadzoru nad wydatkowaniem środków finansowych przeznaczonych na ten cel;
- inicjowanie i opiniowanie projektów aktów normatywnych oraz rozwiązań ekonomiczno-finansowych dotyczących nauki i postępu naukowo-technicznego.

Oznacza to, że KBN finansuje badania naukowe prowadzone w Polsce we wszystkich placówkach naukowych. Przewodniczący KBN jest jedynym dysponentem środków finansowych przeznaczonych w budżecie państwa na naukę.

W skład Komitetu wchodzi: przewodniczący, powołany na to stanowisko, tak jak inni członkowie rządu; sekretarz oraz członkowie. Członkami KBN jest 12 uczonych wybranych spośród członków Komisji KBN oraz pięciu ministrów.

Organami Komitetu są: przewodniczący KBN, Komisja Badań Podstawowych i Komisja Badań Stosowanych. Członkami Komisji są uczeni (w obu Komisjach razem 60 osób) wybrani w ogólnopolskich wyborach przez środowisko naukowe, przedstawiciele członków Rady Ministrów lub kierowników urzędów centralnych oraz sekretarzy Komitetu. Ponadto członkami Komisji Badań Stosowanych jest 7 przedstawicieli podmiotów gospodarczych i organów samorządu terytorialnego.

Członkowie Komisji pracują w 12 zespołach obejmujących zakresem działania różne dziedziny i dyscypliny nauki. Kadencja członków Komisji trwa trzy lata. Taka struktura Komitetu zapewnia wpływ środowiska naukowego na politykę naukową państwa oraz na podział środków budżetowych przeznaczonych na naukę.

Ze środków przeznaczonych w budżecie państwa na naukę Komitet finansuje:

- działalność statutową placówek naukowych;
- inwestycje budowlane i aparaturowe służące potrzebom badań naukowych;
- projekty badawcze zgłaszane przez indywidualnych uczonych i zespoły badawcze;
- prace badawczo-rozwojowe realizowane na zlecenie podmiotów gospodarczych, organów administracji państwowej, rządowej lub organów samorządu terytorialnego;
- współpracę naukową z zagranicą;

- działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania, czyli np. towarzystwa naukowe, wydawnictwa, biblioteki, bazy danych, oprogramowanie komputerowe dla nauki, rozwój infrastruktury informatycznej.

Zasadą, którą kieruje się Komitet przy podziale budżetu jest konkurencyjność w dostępie do środków finansowych. Wysokość finansowania placówek naukowych jest uzależniona od ich poziomu naukowego. Projekty badawcze są finansowane drogą konkursów. Ich oceną zajmują się uczeni – członkowie Zespołów KBN.

Red.

KBN w Internecie

Komitet Badań Naukowych ma od niedawna witrynę w Internecie pod adresem <http://bs.sejm.gov.pl:4001/aleph/owner/alephe/www/kn/dds.html>. Jest ona pomyślana jako pomoc doradczą dla środowiska bibliotekarskiego i naukowego w dziedzinie systemów elektronicznego rozpowszechniania informacji (DDS). Głównym celem witryny jest dostarczanie aktualnych i wiarygodnych informacji o możliwościach bezpośredniego dostępu do dokumentów z różnych obszarów wiedzy, bez potrzeby korzystania z wyspecjalizowanych usług.

Witryna ta zawiera informacje skierowujące. Ma charakter wirtualnego ośrodka doradztwa i wymiany informacji. Informacje zwrotne pomogą w podejmowaniu działań dotyczących systemów elektronicznego rozpowszechniania informacji zarówno w środowisku naukowym, jak i wśród zainteresowanych resortów.

Po automatyzacji bibliotek, systemy elektronicznego rozpowszechniania informacji stanowią następny naturalny etap rozwoju technologii wyszukiwania i wymiany informacji.

W pełni zostało także wdrożone i komisyjnie zaakceptowane zadanie pod nazwą *Opracowanie informacji o projektach badawczych zgodnie ze standardami międzynarodowymi i udostępnienie jej dla środowiska naukowego* zrealizowane przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury Badawczej i Dydaktycznej COBRABID oddział w Poznaniu.

Do stworzenia systemu zastosowano zaawansowane technologie WWW wspierane przez oprogramowanie Oracle Web Serwer. Dynamicznie generowane dokumenty HTML umożliwiają użytkownikowi szerokie możliwości efektywnego i prostego przeszukiwania bazy danych.

Udostępniono trzy rodzaje wyszukiwania:

- hierarchiczne – pozwala na selekcję projektów badawczych z danej dyscypliny naukowej w ramach wcześniej zdefiniowanej dziedziny badawczej;

- „szybkie” – umożliwia wyszukanie projektów, które w dowolnym ze swych atrybutów zawierają podany ciąg znaków alfanumerycznych;

- zaawansowane – umożliwia zawężenie zakresu przeszukiwania przez możliwość budowy założonych zapytań wykorzystujących operatory logiczne „I” oraz „LUB”.

Informacje o projektach badawczych udostępnione są także w wersji angielskojęzycznej, jednak bez danych szczegółowych.

KBN wobec Średniookresowej strategii rozwoju Polski

Na posiedzeniu 7 maja br. Komisja Badań Podstawowych przyjęła stanowisko w sprawie *Średniookresowej strategii rozwoju Polski*:

Członkowie Komisji Badań Podstawowych Komitetu Badań Naukowych wyrażają zdecydowany protest przeciwko zapowiedzianemu w „Średniookresowej strategii rozwoju Polski” utrzymaniu przez rząd nakładów na naukę w niezmiennej, katastrofalnie niskiej wysokości 0,47 % PKB w nadchodzących latach. Jest to sprzeczne z deklaracjami kolejnych rządów i oczekiwaniami środowiska naukowego.

Uważamy, że nie ma potrzeby powtarzania wielokrotnie formułowanych przez środowisko i instytucje naukowe opinii na temat zagrożeń wynikających z drastycznego niedofinansowania sfery nauki dla rozwoju społeczeństwa i gospodarki. Pragniemy jedynie zwrócić uwagę na następujące aspekty:

1. Możliwości zdobywania dla badań naukowych środków pozabudżetowych są i długo jeszcze będą bardzo ograniczone.

2. Korzystanie ze środków w programach międzynarodowych wymaga utrzymania wysokiego poziomu badań i ponoszenia określonych nakładów w kraju.

3. Reformowanie sfery działalności naukowej związane z integracją europejską wymaga nakładów.

4. Podejmowane są przez Komitet Badań Naukowych inicjatywy zmierzające do zwiększenia efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na naukę.

5. Zaniepokojenie, a nawet oburzenie środowiska naukowego spowodowane aktualnymi zapowiedziami władz dotyczącymi finansowania nauki i edukacji, jest obecnie powszechne.

Zwracamy się do Pana Premiera, Rządu RP i Parlamentu o rewizję zapowiadanej „Średniookresowej strategii rozwoju Polski” w części dotyczącej nauki i edukacji, tak aby w roku 2001 nakłady na naukę osiągnęły 1 % PKB.

Warszawa, dnia 7 maja 1998 roku.

Podobne, (ale nie jednoznaczne) stanowisko na posiedzeniu 6 maja br., podjęła Komisja Badań Stosowanych.

W skład obu komisji wchodzi łącznie 60 naukowców z tytułem profesora bądź stopniem doktora habilitowanego wybranych przez całe środowisko naukowe Polski w dwustopniowych wyborach. Przewodniczącym Komisji Badań Stosowanych jest prof. dr hab. **Bogdan Marciniak**, członek korespondent PAN z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zaś Komisji Badań Podstawowych – prof. dr hab. **Andrzej Kajetan Wróblewski**, członek rzeczywisty PAN z Uniwersytetu Warszawskiego.

Na ręce przewodniczącego KBN prof. dr hab. **Andrzeja Wiszniewskiego** odpowiedź nadesłała podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów **Halina Wasilewska-Trenkner**:

W nawiązaniu do pisma z dnia 8 maja br., skierowanego do Pana Jerzego Buźka, Prezesa Rady Ministrów RP/ otrzymanego przy piśmie Sekretariatu Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 maja br., znak: SJB-220-4(10)98/, w sprawie protestu Komisji Badań Stosowanych oraz Komisji Badań Podstawowych Komitetu Badań Naukowych przeciwko zapowiadanej wysokości nakładów na naukę, pragnę uprzejmie poinformować Pana Przewodniczącego, co następuje:

Możliwości wzrostu wydatków budżetowych na naukę uzależnione są od szybkiego, wieloletniego i równomiernego wzrostu gospodarczego kraju.

Zmiany w strukturze wydatków publicznych – zwiększenie roli wydatków prorozwojowych, w tym na naukę, zapowiedziane w „Średniookresowej strategii...” – zostały uznane za czynnik aktywnie wspierający podstawy długofalowego wzrostu gospodarczego.

Założenie w cytowanym projekcie dokumentu utrzymania w latach 1999-2001 stałej relacji nakładów na dziedziny prorozwojowe, w tym na badania naukowe, do Produktu Krajowego Brutto, oznaczać będzie ich realny wzrost w tempie 5-6% w skali rocznej i stopniowy wzrost wydatków prorozwojowych w strukturze wydatków publicznych.

Godnym upowszechnienia jest podejmowanie przez Komitet Badań Naukowych inicjatyw w zakresie zwiększania efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na naukę.

WARSZTATY: „JAK UZYSKAĆ GRANT BADAWCZY Z KOMISJI EUROPEJSKIEJ”

miejsce: Zakopane, Hotel Kasprowy, Polana Szymborska
data: 3 września 1998 r. (czwartek)
koszt: 150 zł od osoby obejmuje: koszt uczestnictwa, materiały szkoleniowe, kawę, lunch w hotelu „Kasprowy”.

PROGRAM WARSZTATÓW:

10:30 Informacje ogólne o SPR.

11:00 Programy tematyczne i horyzontalne.

12:00 Pomoc w przygotowaniu wniosku, strategię dla polskich partnerów.

13:00 Lunch.

14:00 Warsztaty: właściwe przygotowanie wniosku projektowego, porady praktyczne (poszukiwanie partnerów, budowa konsorcjum, opracowanie wniosku, rola koordynatora, finanse), ćwiczenia, dyskusja, odpowiedzi na pytania.

18:00 Zakończenie warsztatów

OSOBY PROWADZĄCE: **Andrzej Siemaszko** – Centrum Transferu Innowacji przy IPPT PAN (członek sieci Innovation Relay Center, OTI oraz IDEALFIT-EAST), redaktor Biuletynu Informacyjnego o Programach Badawczych Komisji Europejskiej; **Bogdan Rokosz** – Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej Komitetu Badań Naukowych.

ORGANIZATORZY: CTI przy IPPT PAN, FEMIRC/OTI przy Politechnice Krakowskiej.

Bliższych informacji udziela dr Andrzej Siemaszko, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Świętokrzyska 21, 00 049 Warszawa, e-mail: asiemasz@ippt.gov.pl.

Na podstawie informacji KBN – red.

WSP Misterem

W czwartej edycji wojewódzkiego konkursu Mister Budownictwa '97 laury w kategorii budynków użyteczności publicznej zdobyły dwa gmachy WSP. Misterem Budownictwa '97 został zaprojektowany przez **Armanda Skowrońskiego** Hotel Asystenta przy ul. Prostej, zbudowany przez Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „San-Bud”. Drugie miejsce w tej kategorii otrzymał gmach **Collegium Neofilologicum** zaprojektowany przez tego samego architekta a zbudowany przez Inter-Inbud.

Red.

Hotel Asystenta (fot. L. Cembrowicz)

Collegium Neofilologicum (fot. L. Cembrowicz)

FORUM

Opublikowany ostatnio przez tygodnik *Wprost* ranking polskich wyższych uczelni skłonił prof. dra hab. Janusza Gila do refleksji o kondycji naszej uczelni.

NASZE MIEJSCE W RANKINGU

Kilka tygodni temu tygodnik *Wprost* opublikował swój kolejny ranking wyższych szkół w Polsce, który potwierdził mierną pozycję naszej uczelni. Nie dość, że wyższe szkoły pedagogiczne nie mają zbyt dobrej opinii w środowisku akademickim, to jeszcze wśród tych szkół zajmujemy pozycję zdecydowanie na dole listy, wyprzedzając jedynie takich potentatów jak Słupsk czy Olsztyn. Można się (i wielu z nas będzie) pocieszać, że pewnie cały ten ranking jest opracowywany w oparciu o złe kryteria. Przecież mamy tylu studentów (głównie zaocznych), tylu profesorów (głównie dojeżdżających), takie piękne nowe budynki, skąd więc taka niska ocena? Cóż, może to nie o to chodzi. O co więc może chodzić? Przyjrzyjmy się kryteriom rankingu, które zostały tym razem jasno przedstawione (*Wprost* Nr 21, 14.05.98). Pod uwagę brano takie czynniki, jak: *znane w Europie i na świecie osiągnięcia badawcze (odnotowane w liczących się czasopismach naukowych), walooryzacja szkół według kryteriów stosowanych przez KBN przy przyznawaniu grantów, ocenę uczelni wedle aktywności badawczej pracowników (projekty, granty, konferencje, znaczące publikacje wydawane poza macierzystą uczelnią itp.), ocenę specjalistów danego kierunku, ocenę wystawianą przez studentów danej grupy szkół, ocenę dokonywaną przez kandydatów na studia danego rodzaju, wielkość i sposób wykorzystania środków zdobywanych poza dotacją budżetową, wielkość i charakter inwestycji, stan zatrudnienia reprezentacji absolwentów w ciągu trzech i sześciu miesięcy po skończeniu studiów, początkową średnią płacę, ocenę innowacyjności kształcenia (nowe kierunki, programy kształcenia, ich zgodność z potrzebami rynku i z tendencjami światowymi), stan wyposażenia naukowo-badawczego (w tym bazy bibliotecznej i komputerowej), liczbę studentów przypadających na jednego pracownika naukowo-dydaktycznego, liczbę studentów przypadających na jednego profesora, odsetek studentów korzystających ze stypendium naukowego, miejsca w domach studenckich, miejsca w stołówkach. Można śmiało założyć, że główny wpływ na miejsce w rankingu miało kilka pierwszych pozycji z powyższej listy.*

Jako najważniejsze zostały wymienione publikacje w czołowych zagranicznych i krajowych (jeśli wymaga tego specyfika dyscypliny) pismach fachowych, (które są doskonale znane w obrębie każdej dyscypliny naukowej) oraz częstość cytowania tych publikacji. Informacje na ten temat można uzyskać z dostępnych krajowych i zagranicznych baz danych, niekoniecznie zwracając się do zainteresowanych instytucji. Ale może warto rzucić okiem na bibliografię pracowników naszej uczelni obejmującej lata 1991-95, umieszczoną na naszej stronie WWW. Widać od razu, że zdecydowana większość publikacji ukazała się w wydawnictwach lokalnych, które nie mają żadnego znaczenia dla pozycji na listach rankingowych. Tak więc w tej dziedzinie nie zyskujemy wielu punktów.

Innym ważnym czynnikiem wpływającym na miejsce w rankingu jest kategoryzacja instytutów dokonana przez KBN. Kilka miesięcy temu odpowiednie komisje KBN nie uwzględniły większości wniosków skierowanych przez naszą uczelnię o podwyższenie kategorii, przyznając kategorię B jedynie Instytutowi Filozofii (z pewnością zasłużenie). Natychmiast pojawiły się pełne oburzenia głosy krytykujące stanowisko KBN, świadczące o kompletnym niezrozumieniu zagadnienia. KBN-u nie interesuje, ilu jest zatrudnionych profesorów w danym instytucie czy wydziale, ubiegającym się o podwyższenie kategorii. Ocenie podlega wyłącznie działalność i produkcja naukowa. A zatem fakt, że odmówiono jakiemuś instytutowi podniesienia kategorii oznacza tylko tyle, że demokratycznie wybrani przedstawiciele danej dyscypliny zasiadający w odpowiedniej komisji KBN-u nie uważają, aby poziom naukowy tego instytutu predestynował go do wyższej kategorii. Jedy-nym sposobem na to, jest spowodowanie zmiany negatywnej opinii tej, lub następnej (kadencja trwa 4 lata) komisji. Można to zrobić albo przez niezbędne podniesienie poziomu naukowego instytutu, albo przez wykazanie jakich osiągnięć naukowych nie wzięto dotychczas pod uwagę (jeśli takie istnieją). Nie bez znaczenia jest też jakość i poziom edytorski wniosku wysłanego w tej sprawie do KBN.

Niestety, w najbliższej przyszłości będzie jeszcze trudniej uzyskać wysoką kategorię KBN-u. Przygotowywana jest gruntowna reforma systemu kategoryzacji, która ma gwarantować, aby środki na dofinansowanie działalności naukowej szły tylko do tych jednostek, które faktycznie taką działalność uprawiają. I czy to się komuś podoba, czy nie, to właśnie KBN poprzez demokratycznie wybranych przedstawicieli różnych środowisk naukowych będzie decydował co jest nauką (wysoka kategoria), a co nią nie jest (niska kategoria). Warto chyba wziąć to pod uwagę przy formułowaniu planów naukowych, gdyż kategoria KBN będzie miała zasadnicze znaczenie dla poziomu finansowania.

Na szczęście wygląda na to, że nauka i szkolnictwo wyższe w naszym kraju chce szybko odejść od modelu zainstalowanego przez wielkiego brata ze wschodu, a być może nawet wzorować się na standardach nauki zachodniej. Wymagania w stosunku do naukowców wzrosną i wielu im nie podoła. Nie będzie po prostu wystarczało przychodzenie na wykłady, zebrania instytutu i raz w roku skrobnienie czegoś do wydawnictwa uczelnianego lub materiałów jakiejś lokalnej konferencji (szumnie zwanej międzynarodową z uwagi na obecność kilku obcokrajowców). Co więc robić, aby uczelnia taka jak nasza przetrzymała nadchodzącą rewolucję i ewentualnie przedryfowała na wyższe pozycje list rankingowych. Odpowiedź nie jest prosta, choć pewne rozwiązania nasuwają się same.

Przede wszystkim trzymajmy się założenia, że chcemy być uczelnią akademicką (a nie zawodową), ewentualnie nawet aspirującą do kategorii uniwersyteckiej (i nie chodzi mi o przemianowanie na Akademię). W takim przypadku istnieją pewne wymagania formalne, z których wynika minimalna liczba doktorów habilitowanych i profesorów. O ile wiem, ten formalny próg już dawno przekroczyliśmy, a wcale nas to do uniwersytetu nie zbliżyło (raczej wręcz przeciwnie). Z uwagi na mniej lub bardziej przypadkowe fluktuacje zatrudnienia, powinno się określić pewien próg bezpieczeństwa, powiedzmy liczba minimalna plus dziesięć. Jeśli przekraczamy znacznie ten próg, to trzeba się jak najszybciej pozbyć pewnych pracowników, o których wiadomo, że oprócz zawiązywania statystyki nie wnoszą nic do rozwoju uczelni. Jest to niezwykle ważne, z uwagi na tendencję spadkową liczby zaocznych studentów i związany z tym spadek rentowności studiów zaocznych (płaci się tej samej liczbie pracowników obsługujących coraz mniejszą liczbę płacących studentów zaocznych). Myślę, że jest dosyć mecha-

nizmów, którymi można zniechęcać złych pracowników do kontynuacji zatrudnienia u nas.

Co zatem z dalszym rozwojem uczelni? Czy nie należy pozyskiwać nowych, obiecujących i przydatnych pracowników? Oczywiście, że tak, ale mądrze i w miarę możliwości na miejscu zwolnione przez pracowników odchodzących do swoich dawnych instytucji. Przynajmniej do czasu, kiedy pensja każdego przychodzącego profesora będzie w pełni finansowana przez MEN i/lub KBN (ale wtedy nie będziemy już atrakcyjni finansowo i pozostanie nam tylko reputacja naukowa, którą trzeba do tego czasu zbudować). Jednak w każdym przypadku trzeba się kierować ogólnie uznawanymi kryteriami naukowości, tzn. pozycją środowiskową kandydata (niekoniecznie profesora czy dra hab.), jego potencjałem twórczym, posiadanymi w przeszłości czy obecnie grantami KBN (które muszą się stać źródłem dochodu uczelni), a przede wszystkim jasną koncepcją działalności w naszej uczelni. Bowiem nawet najwybitniejszy naukowiec, jeśli nie włączy się do istniejących już zespołów, wydatnie je wzmacniając, lub nie zbuduje wokół siebie nowego zespołu, będzie tylko figurą statystyczną, a to już przerabialiśmy.

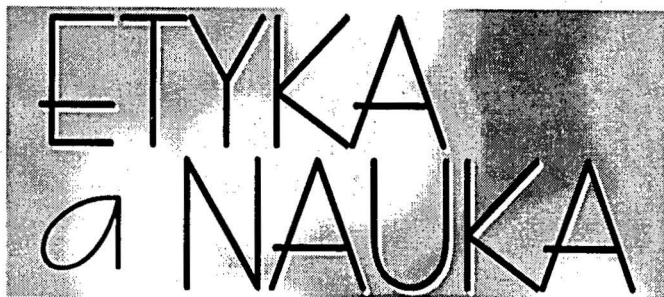
Uczelnia powinna prowadzić mądrą i jasną politykę naukową. Rozbudowywane powinny być te instytuty, które mają szansę na uzyskanie wysokiej kategorii KBN, praw doktoryzowania czy też habilitacji. Ponieważ decydują o tym w głosowaniach takie gremia, jak komisje KBN, czy też Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, należy się opierać raczej na zewnętrznych opiniach niż wewnętrznych przekonaniach pracowników danego instytutu. Należy też stworzyć taki system grantów wewnętrznych, aby w wyniku ich działania pojawiły się w uczelni jak najszybciej granty KBN (tzn. przy ich przyznawaniu trzeba stosować kryteria podobne, choć może nieco niższe, jak w KBN). W żadnym wypadku nie można przyznawać indywidualnych grantów tym, którzy nie mają innych źródeł finansowania. Cóż bowiem ich zdopinguje do pozyskiwania tych źródeł?

Często się słyszy, że łatwo uzyskiwać znaczące wyniki naukowe, gdy się nie ma obowiązków dydaktycznych, czy administracyjnych. Cóż, wszystkim którzy sądzą, że do sukcesu naukowego potrzeba tylko dużo czasu, gratuluję dobrego samopoczucia. Kontrprzykładem są placówki PAN, po których kręci się całkiem sporo bezproduktywnych „naukowców”, cierpiących wyłącznie na nadmiar wolnego czasu. W każdym razie założenie, że nie wszyscy mogą odnosić sukcesy naukowe wydaje się całkiem uzasadnione. Konsekwencją tego jest przyjęcie, że nie wszyscy muszą je odnosić. Pensum dydaktyczne należy dostosowywać do indywidualnych możliwości i upodobań pracowników uczelni. W ten sposób niektórzy będą uprawiać naukę z niewielką ilością dydaktyki niezbędnej dla rozwoju kadr naukowych, inni tylko dydaktykę, a jeszcze inni jedno i drugie. Ważne jest tylko, aby każdy robił swoje dobrze i z korzyścią dla uczelni. Jest to rozwiązanie naturalne, stosowane na świecie i wchodzące do Polski (tak się np. robi na Uniwersytecie Warszawskim). Mam nadzieję, że również my pójdziemy tą drogą.

Jestem przekonany, że prędzej czy później moje niezbyt odkrywcze „postulaty” będą musiały być w jakiejś postaci uwzględnione w naszej uczelni. Jestem również przekonany, że próby wprowadzenia ich w życie napotkają na ogromny opór środowiska przyzwyczajonego do przywilejów lub do traktowania wszystkich równo. Tylko od nas zależy, czy uczelnia ten opór pokona i sprostą wyzwaniom nowej rzeczywistości. W każdym razie, ja bym sobie tego życzył, jak również kandydatom na studia, którzy już w niedalekiej przyszłości będą wybierać tylko renomowane uczelnie zajmujące wysokie pozycje na listach rankingowych.

Janusz Gil

Czy XXI wiek będzie wiekiem etyki?

Zagadnienie miejsca i roli etyki w pracy naukowej i zawodowej pracownika naukowego i etosu nauki było wielokrotnie poruszane na łamach czasopism naukowych, w publicystyce i w różnych gremiach naukowych. W Polsce lata 90-te przyniosły kolejne nasilenie i nowe aspekty tego zagadnienia w związku z transformacją we wszystkich dziedzinach życia. Intensywny rozwój nauk technicznych, medycyny, powstawanie nowych zawodów, przeobrażenia instytucji życia publicznego stworzyły nową sytuację moralną. Wymaga ona odpowiedzi na pytania o moralną granicę badań naukowych, o kondycję moralną przedstawicieli tradycyjnych i nowych zawodów i o zakres respektowania norm etycznych w nauce.

Służyła temu dyskusja redakcyjna: *O odpowiedzialności ludzi nauki* (Etyka, nr 26/1993). Znamiennym jest fakt, iż tekstem otwierającym zbiór wypowiedzi było przemówienie prof. **Kazimierza Twardowskiego** *O dostojności uniwersytetu*, które wygłosił w 1932 r. z okazji nadania mu doktoratu *honoris causa* w Uniwersytecie Poznańskim.

Dla K. Twardowskiego *zadaniem uniwersytetu jest zdobywanie prawd i prawdopodobieństw naukowych oraz krzewienie umiejętności ich dochodzenia*. Rezultatem takiej pracy ma być powstanie wiedzy naukowej, wiedzy obiektywnej: *służąc temu celowi uniwersytet promieniuje dostojnością (...)* tworzy, *jednym słowem, najwyższe wartości intelektualne, które przyspać mogą człowiekowi w udziale*.

Wypowiedzi wielu wybitnych etyków uczestniczących w tej dyskusji wskazują na różne aspekty odpowiedzialności ludzi nauki. Od uczciwości intelektualnej i niezawisłości poznawczej, przez zasadę „niewyrządzania szkody” jako wyrazu troski o to, aby głoszeniem prawdy nie wyrządzić szkody, poprzez etyczną wymowę przemilczeń, po odpowiedzialność za wybór systemu, etykę przekazu wiedzy, do moralnych aspektów bycia uczonym (prawna i etyczna odpowiedzialność za wypowiedzane bądź przemilczane słowa powinna być konstytutywnym elementem bycia uczonym, a nie jedynie naukowcem).

Ponadto w kolejnej dyskusji redakcyjnej: *Wokół etyki zawodowej* (Etyka, 27/1994) przedstawiono argumenty za i przeciw etyce zawodowej, w tym i nauczyciela akademickiego. Próbowano wyjaśnić również motywację publicznie artykułowanej potrzeby kodyfikowania norm etyki zawodowej: czy stanowi wyraz kryzysu moralnego określonych środowisk zawodowych, czy też sankcjonuje moralnie sposoby rozwiązywania zawodowych konfliktów? Dyskusja ta nie zakończyła się, i nie mogła, jakimś ujednoliconym stanowiskiem.

Wyrazem tego „moralnego niepokoju” była publikacja dokumentu *Dobre obyczaje w nauce. Zbiór zasad i wytycznych* przygotowanego przez Komitet Etyki w Nauce przy Prezydium PAN w 1994 r. Jest to propozycja kodeksu etycznego normującego postępowanie w środowiskach naukowych. Autorzy ko-

deksu sugerują, że chociaż profesja naukowca nie posiada kodeksu etyki zawodowej, to istnieją obecnie okoliczności uzasadniające skodyfikowanie dobrych obyczajów w dziedzinie nauki. Niewielki stopień kontroli badań naukowych, trudności w wykrywaniu nierzetelności badań, które mogą w konsekwencji przynieść znaczne szkody społeczne motywują potrzebę sformułowania kodeksu pracownika naukowego. Autorzy zastrzegają, że zakres obowiązywalności owych dyrektyw jest ograniczony z jednej strony obszarem uregulowań prawnych i służbowych, których nadrzędność kodeks uznaje. Z drugiej zaś strony, granicą jest moralny konsensus, ponieważ dyrektywy kodeksu ograniczają się do powszechnie uznanych zasad postępowania w sferze nauki. Rola kodeksu, jak deklarują jego autorzy, ma spełniać się poprzez upowszechnianie, pogłębianie i utrwalanie dobrych obyczajów i wysokich standardów moralnych, wykształconych w sferze nauki.

Kolejnym etapem docenienia wagi problematyki etycznej w nauce są działania podjęte przez Komitet Badań Naukowych. Uchwałą z 21 stycznia 1998 r. KBN powołał opiniodawczo-doradczy Zespół ds. Etyki Badań Naukowych. W skład Zespołu weszli prof. prof. **Aleksander Gieysztor**, **Kornel Gibiński**, **Witold Karczewski**, **Henryk Samsonowicz** i **Stanisław Wielgus**. Do zadań Zespołu zaliczono: 1) formułowanie opinii i wniosków w sprawach dotyczących etyki badań naukowych, 2) formułowanie opinii i wniosków dotyczących projektów rozwiązań prawnych w sprawach etyki badań naukowych, 3) rozpatrywanie spraw dotyczących naruszenia etyki badań naukowych oraz sformułowanie opinii i wniosków w tych sprawach, skierowanych przez zespoły Komisji KBN, komitety naukowe PAN, rady naukowe placówek PAN i jednostek badawczo-rozwojowych oraz senaty lub rady wydziałów szkół wyższych. Zespół ma przedstawiać swoje opinie i wnioski KBN lub Przewodniczącemu KBN w celu podjęcia stosownych kroków. W uzasadnieniu uchwały czytamy, że na 29 Sesji Konferencji Generalnej UNESCO (Paryż, listopad 1997) przedstawiono projekt powołania Światowej Komisji Etyki w zakresie nauki i technologii. Szybka ewolucja gospodarcza i społeczna, ostra konkurencja o środki finansowe, gwałtowny wzrost możliwości i upowszechniania informacji – wszystko to stwarza nowe szanse dla nauki w skali globalnej, ale i zwiększa zagrożenie nieetycznych działań. Zagrożenie to dotyczy także nauki uprawianej w Polsce. Przychylna reakcja państw członkowskich na tę inicjatywę pozwala sądzić, że projekt ten będzie realizowany.

Wniosek prof. K. Gibińskiego, Przewodniczącego Komitetu Etyki w Nauce PAN jest zatem najaktualniejszym, lecz nie jedynym postulatem dotyczącym zapobiegania naruszeniom etyki badań naukowych.

Uczestnicy pierwszego posiedzenia Zespołu ds. Etyki Badań Naukowych (20 lutego 1998 r.) zwrócili uwagę, że obecnie znaczenie problemów etycznych środowiska naukowego nabrało szczególnej wagi. Dynamiczny rozwój techniki i technologii pozwolił wytworzyć narzędzia o tak wielkich możliwościach, że rozwój moralny i etyczny człowieka za nimi nie nadąża i nie gwarantuje stosowania nowej techniki bez szkody dla indywidualnych, a nawet zbiorowych interesów członków społeczeństwa. Wiele na to wskazuje, że wiek XXI będzie wiekiem etyki. Kolejne problemy, z jakimi boryka się współczesna nauka – to plagiaty i przywłaszczenia wyników badań, fałszowanie rezultatów doświadczeń, a także przekupstwo, prowadzące do nierzetelnych ekspertyz. Zwrócono uwagę na fakt,

że po raz pierwszy w naszym kraju gremium, które będzie zajmowało się problemami etyki badań naukowych zostało powołane przez naczelny organ administracji rządowej. Daje to nadzieję na skuteczność działania. Zadeklarowano podjęcie działań, zmierzających do ratyfikacji deklaracji etyki i praw człowieka UNESCO oraz konwencji o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej wobec zastosowań biologii i medycyny, przekazanej nam przez Radę Europy. Podpisały ją już 22 państwa europejskie.

Poruszono też kwestię kryzysu etosu współczesnego uczonego. Ważne są też problemy uczciwości już na niższych poziomach działalności akademickiej. Dotyczy to egzaminów wstępnych, czy prac dyplomowych. Zespół ds. Etyki Badań Naukowych wskazał na celowość inicjatywy wobec Ministerstwa Edukacji Narodowej i Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego w sprawie wprowadzenia przedmiotu nauczania – *etyka badań naukowych* do programu studiów doktoranckich. Ponadto uznał za ważną inicjatywę wobec Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych w sprawie uwzględnienia w procedurach kwalifikacyjnych opinii o postawie etycznej.

Idea powołania tego rodzaju Zespołu w pełni odpowiada europejskim tendencjom. Znalazło to potwierdzenie w zgłoszonych przez Przewodniczącego Komisji Europejskiej **Jacquesa Santera** obawach, wynikających z rozwoju Społeczeństwa Informacji, związanych z ochroną godności ludzkiej w Internecie, czy też w zastrzeżeniach dotyczących konsekwencji dostępu do osobistych danych genetycznych lub banków ludzkich tkanek (*przemówienie nt. etycznych aspektów badań naukowych, wygłoszone w Parlamencie Europejskim 29 kwietnia 1998 r.*)

Wszystkie te inicjatywy – jak powoływanie instytucji europejskich i krajowych, tworzenie kodeksów etycznych, dyskusje na łamach czasopism, publikacje naukowe, które z takim natężeniem uobecniły się w latach 90-tych, zdają się być potwierdzeniem pewnego rodzaju kryzysu wartości i zasad etycznych w nauce. Z jednej strony, pozytywnym efektem tego zjawiska jest zwrócenie się ku etyce jako niezbędnemu komponentowi działania ludzkiego, w tym również i intelektualnego. Zasady etyki są więc warunkiem koniecznym funkcjonowania nauki we wszystkich jej odmianach (w tym i humanistyki). Z drugiej natomiast strony, zabiegi wokół zinstytucjonalizowania i skodyfikowania procesu badań naukowych mogą świadczyć o głębokim kryzysie moralnym, przeżywanym przez przedstawicieli świata nauki. Można tu przytoczyć jeden z kontrargumentów względem kodeksów zawodowych, że potrzeba formułowania kodeksów ma charakter koniunkturalny, a tym samym może osłabiać uniwersalne wartości nauki. *Pojawia się w ramach tych zawodów i instytucji życia publicznego, które przeżywają kryzys, pojawia się tam, gdzie nie „starcza” zwykłej uczciwości i moralności osobistej (Etyka, 27/1994, s. 168.).* Czy zatem moralistyka może sprostać zwykłym nadużyciom w nauce? Rodzi się jeszcze jedna wątpliwość natury praktycznej: w jaki sposób mają być sankcjonowane wykroczenia przeciw kodeksom etycznym, skoro instytucje powoływane w celu ustalenia norm etycznych nie mogą i nie mają charakteru komisji dyscyplinarnych, a jedynie organów opiniotwórczych.

Joanna Dudek

Autorka jest adiunktem w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii WSP TK.

Biuro Literackie Brandenburgii w Poczdamie i Stowarzyszenie do Pielęgnacji Sztuki i Kultury Śląska organizuje od maja do października 1998 roku w Pałacu Łomnica w Jeleniej Górze cykliczną imprezę pt.:

KIM JESTEŚ SĄSIEDZIE? WER BIST DU NACHBAR?

Skąd wziął się tytuł spotkań: *Kim jesteś sąsiedzie?* Czy nie jest to od dawna przestarzałe pytanie? Nie!

Bo co wiedzą Niemcy o losie tych Polaków, którzy zostali przymusowo wysiedleni z byłych wschodnich ziem Polski i zasiedlili Śląsk, co wiedzą o ich pochodzeniu, historii, kulturze, co o cierpieniu i zadanej im niesprawiedliwości?

Co wiedzą Niemcy o trwającej dziesięciolecia tęsknocie za możliwością powrotu do starych wschodniopolskich stron rodzinnych, co o życiu, myślach i uczuciach nowej, urodzonej na Śląsku generacji, która poza tym kawałkiem ziemi nie zna innej prywatnej, małej ojczyzny?

Co wiedzą Polacy o losie, o cierpieniu tych Niemców, którzy zostali wypędzeni ze Śląska, co wiedzą o historii i kulturze zasiedlanych przez siebie ziem?

Co wiedzą Polacy o tych Niemcach, którzy zostali, którym wolno było zostać, którzy musieli zostać, co o ich okaleczeniach i tłumionych myślach?

Musimy sobie wzajemnie wszystko powiedzieć, pod warunkiem, że każdy będzie mówił o swojej własnej winie. Jeśli nie zrobimy tego, ciężar przeszłości nie pozwoli nam wyruszyć we wspólną przyszłość. Słowa te znajdują się w tekście literaturoznawcy i publicysty **Jana Józefa Lipskiego**, który miał zostać wygłoszony w maju 1985 podczas wieczoru dyskusyjnego z **Günterem Grassem** w warszawskim klubie studenckim „Hybrydy”. Grassowi odmówiono wówczas wjazdu do Polski.

W minionych dziesięcioleciach, aż do politycznego przełomu 1989/90, nie wolno nam było wzajemnie wszystkiego sobie mówić, co jest jednak warunkiem koniecznym dla rzeczywistego poznania sąsiada. Dzisiaj mamy inną sytuację i wiele do nadrobienia.

Literatura, sztuka może pomóc, może dać impulsy w zbliżaniu się do odpowiedzi na pytanie: *Kim jesteś sąsiedzie?*

O tę odpowiedź chodziło również Janowi Józefowi Lipskiemu, który krytycznie jak nikt przed nim, wypowiadał się publicznie odnośnie stosunków polsko-niemieckich.

W swojej znaczącej i podstawowej rozprawie z roku 1981: *Dwie ojczyzny – dwa patriotyzmy* pisze, co następuje: *Niemcom możemy od stułeci wiele zarzucić. Niemieccy cesarze napadali na nasz kraj, żeby go podbić, nie odwrotnie. Zakon Krzyżowy Najświętszej Marii Panny był zmorem Prusów, Litwinów, Pomorzan i Polaków. Prusacy podzielili z Rosjanami i również niemieckojęzycznymi Austriakami stare królestwo polsko-litewskie.*

...narodowe i religijne prześladowania pod panowaniem pruskim były pierwszą zapowiedzią tego, co się rozgrywało w czasie II wojny światowej. Zbędny jest roztrząsanie straszliwości hitlerowskich przestępstw na polskiej ziemi.

Ale musiała nadejść ta chwila – jeśli chcemy pozostać w sferze etyki chrześcijańskiej i zachodnioeuropejskiej cywilizacji – by powiedzieć: Przebaczymy i prosimy o przebaczenie.

Apel polskiego do niemieckiego episkopatu zawiera przede wszystkim jeden problem, którego nie da się ominąć, jeśli chce się pozostać wiernym chrześcijaństwu: problem również naszej winy w stosunku do Niemców. Polakom wydaje się nie do zniesienia takie przedstawienie spraw i nie jest trudno to zrozumieć, ponieważ proporcje są absolutnie nieporównywalne. Nie wolno jednak pogodzić się z bagatelizacją własnej winy, rów-

niez wtedy, gdy jest ona nieporównywalnie mniejsza niż wina obca.

Wielkie uznanie dla Jana Józefa Lipskiego, który walczył w Powstaniu Warszawskim przeciwko niemieckiej okupacji, który był jedną z wiodących postaci opozycji demokratycznej w Polsce przed 1989 rokiem, prześladowany i aresztowany, później senator wolnej Rzeczypospolitej do swej śmierci we wrześniu 1991, wielkie uznanie dla jego odwagi i dalekowzroczności.

Teksty **Moniki Taubitz**, **Dagmar von Mutius**, **Stanisława Srokowskiego**, **Izabelli Skalki-Langier**, **Helgi Schütz**, **Ernesta Dyczka**, **Wolfganga Bittnera** i **Jerzego Pluty** stanowiły pierwszy kompleks polsko-niemieckich spotkań literackich, mających miejsce w maju i czerwcu. Ten kompleks tematyczny obejmował problem rozstania ze „starą” i przybycia do „nowej” ziemi. Teksty próbowały odpowiedzieć na pytanie, czy pogodzone się rzeczywiście z koniecznością i przymusem rozstania ze swoją „małą ojczyzną”, czy niemieccy i polscy wygnańcy rzeczywiście przybyli i mocno osiedli w nowym miejscu, jak odbywało się ich „wrastanie na nowo”.

Wzajemne powiedzenie sobie również rzeczy mniej przyjemnych, ale prawdziwych jest warunkiem koniecznym dla wzajemnego poznania, rozumienia i poszanowania. Właśnie literatura może pomóc lepiej poznać sąsiada, ponieważ pozwala przeżyć ponownie indywidualny los człowieka i jest położeniem mostu od tego, który pisze, do tego, który czyta lub słucha.

Paweł Zimniak

W spotkaniach literackich w Łomnicy udział wzięli prof. dr hab. **Eugeniusz Klin** i dr **Paweł Zimniak** z Instytutu Filologii Germańskiej.

Red.

STUDENCI POD LUPĄ

16 kwietnia br. odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Wartość biologiczna oraz sprawność fizyczna młodzieży akademickiej* zorganizowana przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Celem konferencji była orientacja w zakresie stanu badań młodzieży akademickiej dotycząca budowy somatycznej oraz sprawności fizycznej. W obradach udział wzięli nauczyciele akademicy zajmujący się badaniem morfologii i motoryki studentów z AWF w Poznaniu, AWF we Wrocławiu, Uniwersytetu Łódzkiego, WSP w Bydgoszczy, IKF w Białej Podlaskiej, IKF w Gorzowie Wielkopolskim, WSP w Olsztynie, WSP w Zielonej Górze i AWF w Warszawie.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała prezydent prof. dr hab. **Maria Fic**. Referat wprowadzający pt. *Zniany sekularne w rozwoju fizycznym i sprawności ruchowej studentów polskich* wygłosił prof. dr hab. **Stefan Pilicz** (AWF Warszawa). Referat dotyczył kształtowania się cech morfologicznych i sprawności motorycznej studentów Polski w ciągu ostatniego dwudziestolecia i wynika z niego, że stan ogólnej sprawności fizycznej młodzieży akademickiej nie ulega obniżaniu, wbrew powszechnie panującym opiniom.

Obrady prowadzone były w dwóch sekcjach – morfologicznej i sprawności fizycznej. Przewodniczącym pierwszego zespołu był dr **Ryszard Asienkiewicz**, drugiego dr **Leszek Trybuś**. Łącznie wygłoszono 17 referatów: 7 w sekcji morfologicznej i 10 w sekcji motorycznej. Podsumowania konferencji dokonał przewodniczący komitetu organizacyjnego dr **Józef Tatarczuk**.

Ryszard Asienkiewicz

Kiedy myślę o poezji w ogóle – myślę o Mickiewiczu, kiedy myślę o poezji polskiej – myślę o Mickiewiczu – powiedział Tadeusz Różewicz podczas uroczystości wręczenia doktoratu honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego. Trudno dziś, w dwusetną rocznicę urodzin poety, uciec od prawdy tych słów. Twórczość wielkiego poety przyniata i inspiruje, zachwyca i bawi. Jest dziedzictwem, wobec którego opowiedzieć się musi każde pokolenie Polaków.

Symposium Mickiewiczowskie II

DWUSETLECIE URODZIN POETY

Z każdym pokoleniem lektura dzieł Mickiewicza zaczyna się od nowa. Każde szukające dla siebie tradycji, odnajduje Mickiewicza własnego. W słowach zamieszczonych na okładce książki Jacka Łukasiewicza pt. *Mickiewicz streszcza się myśl*, która patronowała II Symposium Mickiewiczowskiemu zorganizowanemu pod hasłem *Inspiracje wieszczą w twórczości polskich poetów XX wieku*. Spotkanie odbyło się 20 maja br. w Sali Dębowej Biblioteki Wojewódzkiej. Wśród referentów zaproszonych przez Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza, Instytut Filologii Polskiej i WiMBP im. C.K. Norwida oraz Teatr Lubuski im. L. Kruczkowskiego znaleźli się: **Jacek Łukasiewicz** – autor wspomnianej, opublikowanej niedawno monografii wieszcz; znawcy literatury romantycznej – **Mieczysław Inglot**, **Bogdan Zeler**, **Andrzej K. Waśkiewicz** oraz reprezentujący WSP, pomysłodawca i kierownik naukowy sesji – **Czesław P. Dutka** i **Beata Mirkiewicz**. Specjalnymi, przybyłymi z Litwy gośćmi, byli: redaktor naczelny pisma *Nad Wiliją* oraz poeci wileńscy: **Aleksander Śnieżko**, **Aleksander Sokołowski**, **Alina Lasota**, **Regina Pawłowska** i inni.

Inaugurujący sesję wykład prof. **M. Inglota** (Uniwersytet Wrocławski) dotyczył *Emigracyjnej przygody literatury polskiej. Emigracji polskiej lat 1939-1989 wobec Wielkiej Emigracji*. Polskość, pielęgnowana na obczyźnie, stanowiła – podkreślił referent – trwały element naszej kultury, a dzieła powstałe na wygnaniu żywo oddziaływały na literaturę krajową. Zdaniem profesora, osiągnięcia Wielkiej Emigracji znacznie przewyższyły dorobek krajowy, czego nie można powiedzieć o literaturze emigracji powojennej. Obie jednak w dobie politycznej niewoli pełniły funkcję naczyni połączonych, gwarantujących przepływ wolnej myśli i słowa. To właśnie literatura stworzona na uchodźstwie zrealizowała Mickiewiczowską wizję *arki przymierza*; podjęła dialog znoszący bariery czasu i przestrzeni. Jej dzieje ogniskują się wokół tych wartości, które niesie w sobie dziedzictwo romantycznego wieszcz.

Mickiewicza czytało uważnie pokolenie Skamandrytów. Ich lekturze poświęcone było wystąpienie prof. **C.P. Dutki** (WSP TK): *Skamandryci czytają Mickiewicza – poetyka i „modus bycia”*. Poeci skupieni wokół *Skamandra*, wbrew płomiennym deklaracjom, nie potrafili zrzuć z ramion płaszcza *Konrada*. W ich wierszach tradycja romantyczna konstituowała się jako przestrzeń duchowa wyniesiona ponad historię, w sferę *sacrum*.

Twórczość autora *Dziadów* najsilniej chyba oddziaływała na Jana Lechonia. Jemu też w swoim wystąpieniu referujący poświęcił najwięcej uwagi. Dla Lechonia autorytet wieszcz stał się kompleksem i obsesją. Uznając się za *Mickiewicza nowego tułacza* poeta tworzył mit autokreacyjny; pisał i mówił Mickiewiczem. Dlatego – proponuje badacz – jego twórczość można odczytywać jako grę intertekstualną zainspirowaną wieszczem. Na równych prawach funkcjonuje tu cytat i kryptocytat. Spod pióra poety wychodzą teksty polifoniczne, a on sam kreuje się na reżysera spektaklu, w którym udział biorą postaci Mickiewiczowskich bohaterów.

Poezja autora *Pana Tadeusza* na trwałe wpisała się także w twórczość innych poetów, debiutujących w okresie międzywojennym. O *Mickiewiczu Miłosza*, *Przybosia*, *Jastruna* opowiadał świetny znawca literatury współczesnej, prof. **J. Łukasiewicz**. Dla *Przybosia* poeta romantyczny był przede wszystkim lirycznym, przemawiającym mową uczuć. *Jastrunowi* jawi się jako twórca metafizyczny, tropiciel przeczucia, który w sposób widzialny przekraczał niewidzialność świata. W socrealistycznym okresie twórczości stał się dlań także ideą usprawiedliwiająca, rzecznikiem postępu dostarczającym wzorca dla żywiołu codzienności. Wreszcie *Mickiewicz Miłosza* – traktowany przezeń jako filar literatury polskiej, fenomen, który przymiłał wszystkich innych twórców, jako obiekt wyborów i polemik, nauczyciel dykcji i wzorców pełnego mówienia o świecie. Dla wszystkich trzech – wybór wieszcz, najpierw intuicyjny, potem potwierdzony i uargumentowany, był – rzecz można – wyborem Mickiewicza w Mickiewiczu i przeciw Mickiewiczowi; dopisywaniem kolejnych słoików w drzewie romantycznej tradycji.

Analizy owego procesu przyrastania słoików podjął się prof. **B. Zeler** (Uniwersytet Śląski) w referacie *Poetyka, polityka i sacrum*. Badacz zaprezentował mechanizmy i strategie intertekstualnych nawiązań do twórczości Mickiewicza w wierszach poetów współczesnych: *Bąka*, *Kornhausera*, *Barańczaka*, *Hemara* i *Różewicza*. Szczególnie nośną w poezji współczesnej stała się – zauważa Zeler – strategia przywoływania tekstu wieszcz do celu politycznym i wpisywania w formy Mickiewiczowskie doraźnych treści. Celem innej strategii była próba zmierzenia się z konwencją literacką reprezentowaną przez wiersze Mickiewicza. W parodii *Gałczyńskiego* pukanie do chatki pustelnika zastąpione zostało... dobijaniem się do drzwi baru, u *Światopełka Karpińskiego* polemika z balladą *Romantyczność* nakłada się na dialog z gatunkiem powieści sensacyjnej. Czytelność poetyckich odwołań, objawiający się w nich humor i żart, na równi z patosem i powagą potwierdzają żywotność romantycznej tradycji.

O jej kulturotwórczej roli zaświadcza poezja *Grochowiaka*, której poświęcony był referat mgr **B. Mirkiewicz** (WSP TK): *Mickiewicz Grochowiaka*. Dla autora *Ballady rycerskiej* romantyzm istniał jako tradycja żywa, ale ambiwalentna – akceptowana i odrzucana zarazem. Poeta wybierał w rekwizytorni romantycznych gestów i poetyk, przejmował stan ducha romantycznego poety, polemizował z Mickiewiczowskim ideałem miłości. Największą zagadką, jak się okazuje nie tylko dla referentki, stanowi wiersz rozpoczynający się tytułem jednego z Mickiewiczowskich utworów *Śniła się zima*. Reminiscencja czy świadomy zamysł intertekstualny? Na to pytanie odpowie być może następne spotkanie.

Ostatni z referentów – poeta **Aleksander Śnieżko** – przedstawił *Motywy Mickiewiczowskie w twórczości współczesnych poetów wileńskich*. Omówił twórczość poetów polskich mieszkających na Litwie. Wśród nich szczególnie odznacza się *Michał Wołosewicz* – piewca i znawca Mickiewicza, *Aleksander Sokołowski*, który formy poezji awangardowej wypełnia treścią nawiązującą do romantycznych utworów, *Alina Lasota*, *Alicja Rybałko*. Wileński gość przypomniał, że dla Polaków mieszkających na Litwie poezja Mickiewicza jest pokrzepieniem serc, pomaga przetrwać duchowi polskiemu.

Małgorzata Mikołajczak

EKOLOGIA NAD GRANICĄ

Przyjęcie przez Polskę, na skutek transformacji systemowej, nowych rozwiązań w zakresie ustroju politycznego, gospodarczego i społecznego wpłynęło na zmianę charakteru oraz jakości stosunków ze światem zewnętrznym. Stworzyło realne szanse na przyszłe pełnoprawne członkostwo w Unii Europejskiej, ale także obowiązek odpowiedniego przygotowania społeczeństwa do przyjęcia statusu „Obywatela Unii”. Służyć temu mają m.in. organizowane przez organizacje społeczne, gospodarcze i polityczne oraz środowiska naukowe konferencje i seminaria umożliwiające realną wymianę doświadczeń między zainteresowanymi stronami.

Ze względu na wzajemne sąsiedztwo i długoletnie tradycje rozwoju polsko-niemieckich powiązań gospodarczych i społecznych środowiska naukowe oraz organizacje działające w dziedzinie ochrony środowiska stworzyły projekt zatytułowany *Ochrona środowiska i współpraca obywatelska w rejonach przygranicznych Polski i Niemiec*. Powstał on w celu dokonania analizy form i metod wzajemnych kontaktów, służących wzmocnieniu ekologicznej współpracy mieszkańców i organizacji społecznych tych rejonów. Objął on kwestie demokracji lokalnej, wymiany doświadczeń oraz intensyfikacji w jej ramach działań organizacji ekologicznych i obywateli z obu krajów.

Organizatorami programu badań naukowych w sygnalizowanej problematyce studiów są m.in.: Grüne Liga (Projektgruppe Internationale Arbeit) Berlin; Unabhängiges Institut für Umweltfragen Berlin oraz Towarzystwo Naukowe Prawa Ochrony Środowiska z Wrocławia wraz z Zakładem Społecznej Gospodarki Rynkowej i Polityki Regionalnej Instytutu Politologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.

W realizacji podjętego ze stroną niemiecką programu badawczego, którego docelowym założeniem jest przygotowanie wspólnej koncepcji studiów uzasadniającej otrzymanie grantu brukselskiego, uczestniczą pracownicy Instytutu Zarządzania, Zakładu Polityki Społecznej i Zakładu Społecznej Gospodarki Rynkowej i Polityki Regionalnej, a także studenci *politologii* oraz *marketingu i zarządzania WSP*.

Projekt zakładał zorganizowanie pięciu seminariów, a jedną z ważniejszych jego kwestii było przedstawienie metod i praktycznych przykładów działań podejmowanych przez obywateli i organizacje społeczne na rzecz ochrony środowiska, z których cztery odbyły się już, a piąte planowane jest na miesiąc listopad br.

Tematyka pierwszego z nich zainspirowana została społeczno-ekonomicznymi skutkami ubiegłorocznej powodzi w rejonach przygranicznych Polski i Niemiec, a szczególnie brakiem wzajemnej komunikacji i współdziałania w zwalczaniu zagrożenia ze strony tego żywiołu. Odbyło się ono w Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą w dniach 5–6 grudnia 1997 roku, a jego integrującym tematem była *Odra i współpraca obywatelska*. Przedstawiono na nim 10 referatów, z których połowa dotyczyła zagadnień prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej, a pozostałe praktycznych koncepcji zagospodarowania Odry w wyniku doświadczeń z lipcowej powodzi. Jednym z interesujących wystąpień był referat prof. dr hab. **Marii Fic**, pt. *Działania organizacyjne i ekonomiczne skutki powodzi na terenie województwa zielonogórskiego*, która przedstawiła analizę działań organizacyjnych oraz ekonomicznych skutków powodzi na terenie województwa zielonogórskiego. Ujęta ona została w szerokim kontekście wydarzeń społecznych i działań

organizacyjnych mających miejsce w badanym województwie. Prezentowany referat uzupełniony został wystąpieniem dra **Jerzego Tondera** nt. *Koncepcji zagospodarowania Odry w wyniku doświadczeń z powodzi: lipiec 1997*. Referenci z Wrocławia – dr **Halina Lisicka** i dr **Robert Alberski** – reprezentujący Towarzystwo Naukowe Prawa Ochrony Środowiska przedstawili natomiast analizę społeczno-ekonomicznych następstw lipcowej powodzi dla Wrocławia.

Zaprezentowane na konferencji referaty kolegów niemieckich dotyczyły podobnej tematyki, która przedstawiona została z perspektywy społeczności i obszarów znajdujących się po drugiej stronie Odry.

Drugie spotkanie seminaryjne odbyło się w marcu 1998 roku w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym w Ochli koło Zielonej Góry, a jego tematem była *Demokracja lokalna a ochrona środowiska*. Wprowadzeniem do dyskusji nad przyjętym tematem konferencji były wystąpienia prof. dr hab. **Lesława Koćwina**, który przedstawił referat nt. *Kompetencje samorządu lokalnego w zarządzaniu gminą ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska*, natomiast dr **Michael Zschiesche** i prof. **Hanfried Blume** zaprezentowali badany problem ze strony stosowanych w tej kwestii rozwiązań prawnych w Niemczech. W ramach seminarium przedstawiono również praktykę działań samorządów lokalnych w dziedzinie ochrony środowiska. Kwestia wpływu samorządu na ochronę środowiska ujęta została we wspólnym referacie dra **Bogdana Ślusarza** i mgr **Anny Tomiak** pt. *Rola samorządu w ochronie środowiska. Doświadczenia praktyczne*.

Tematem kolejnej konferencji (16-17 kwiecień 1998 roku) zorganizowanej tym razem w zabytkowym klasztorze w miejscowości Marienthal w centrum integracji europejskiej (Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal) były *Optymalne strategie dla skutecznego zaangażowania obywateli*. Referaty strony polskiej i niemieckiej ukazały zbieżności i różnice w udziale obywateli w działaniach organizacji ekologicznych w obu krajach oraz możliwości współpracy ze środkami masowego przekazu i współtworzenia prawa ochrony środowiska. Przedstawiono także „praktykę działań prawnych i pozaprawnych organizacji społecznych w zakresie ochrony środowiska w Polsce”, która ujęta została we wspólnym referacie prof. dr hab. **Lesława Koćwina** i mgr **Anny Tomiak**. Praktykę działania organizacji społecznych w dziedzinie ochrony środowiska w Saksonii zaprezentował **Burkhard Philip**.

W czasie trwania seminarium przeprowadzono dwie gry symulacyjne, których temat dotyczył konkretnego problemu z dziedziny ochrony środowiska, a miały one wykazać różnice między Polakami i Niemcami w podejściu do rozwiązania określonych zadań w zakresie ochrony środowiska.

Czwarta z dotychczas zorganizowanych konferencji dotyczyła rozwoju komunikacji miejskiej i związanych z nią uciążliwości dla obywateli i środowiska. Odbyła się ona w dniach 28-30 maja w Ochli koło Zielonej Góry. Dyskusję dotyczącą zagadnień ruchu drogowego w kontekście jego skutków społecznych i ekologicznych zainicjował referat prof. dr hab. **Marii Fic** pt. *Ruch drogowy w Zielonej Górze jako problem społeczny i ekologiczny*. Uzupełniony on został niezmiernie interesującym wystąpieniem dra **Marka Furmanka**, który przedstawił opracowanie pt. *Hałas drogowy w Zielonej Górze – prezentacja multimedialna*. W dyskusji nad obydwoma referatami kładziono nacisk na zanieczyszczenie środowiska i jego szko-

dliwe następstwa oraz emisję hałasu, która to badana była przez stronę niemiecką w wybranych punktach Zielonej Góry i porównywana z odczytami dokonywanymi przez Polaków na początku lat dziewięćdziesiątych. W referatach kolegów z Wrocławia przedstawiono inicjatywy społeczne w zakresie ruchu drogowego (dr **Robert Alberski**) oraz projekt Polskiego Klubu Ekologicznego dotyczący organizacji ruchu drogowego we Wrocławiu oraz dla porównania podobne inicjatywy dotyczące ruchu drogowego w Berlinie oraz Saksonii (dr **Michael Zschiesche**, dr **Karl-Heinz Ludewig**, dr **Karsten Sommer**).

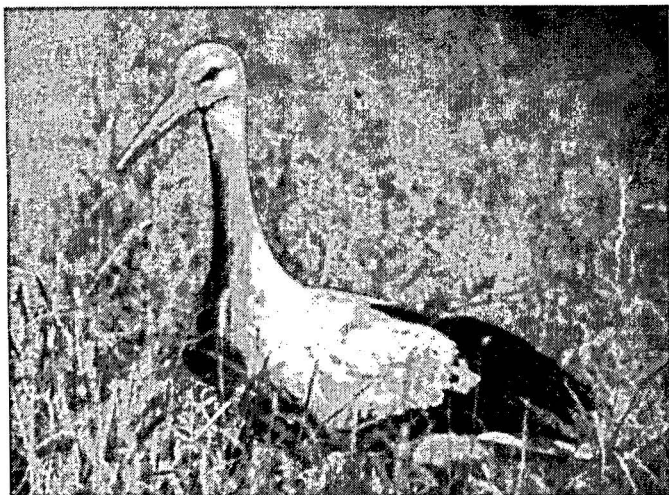
Podsumowanie i ocena prezentowanego projektu przeprowadzone zostaną na konferencji listopadowej w Niemczech, ale już teraz można ukazać pozytywne skutki podjętych inicjatyw naukowo-badawczych. Wymienione zostały bowiem poglądy i doświadczenia, nawiązano współpracę, zapoznano się z niemieckim i polskim prawem ochrony środowiska. Materiały ze zorganizowanych konferencji ukazały się drukiem w wydaniu książkowym, w języku polskim i niemieckim.

Anna Tomiak

Na pomoc bocianom

W województwie zielonogórskim znajduje się jedna z największych kolonii bociana białego *Ciconia ciconia* w Europie. Istnieje ona we wsi Kłopot w gminie Cybinka. Od kilkadziesiąt lat badał tę populację bociana dr **Józef Radkiewicz**. Dzięki jego publikacjom dane o jej liczebności były znane w świecie ornitologów. We wsi znajdują się 32 gniazda, choć nie wszystkie są zajmowane co roku. Często na jednym dachu znajdują się aż dwa. Ostatnio wraz z bogaceniem się mieszkańców strefy nadgranicznej rozpoczęto remonty dachów, w wyniku czego gniazda są niszczone. Koniecznym stało się więc podjęcie działań edukacyjnych oraz pomoc mieszkańcom w budowie podstaw pod gniazda na nowych lub remontowanych dachach. Pomogła finansowo strona niemiecka, gdzie kolonia jest już znana i wielu turystów-przyrodników przyjeżdża do Kłopotu co roku, by oglądać to wielkie skupisko bocianów. Pani dr **Ilona Weser** w imieniu stowarzyszenia Landschaftspflegeverband Naturschutzpark „Oder-Neisse” e. V. przekazała w dniu 15.07.1998 r. Lidze Ochrony Przyrody dotację w wysokości 5.000,- DM na budowę i montaż drewnianych podstaw pod gniazda. Podstawy będą montowane na dachach w Kłopotu wraz z podejmowanymi pracami renowacji dachów. W lipcu dokonana będzie szczegółowa inwentaryzacja gniazd i te, których ciężar grozi zawaleniem dachu będą miały wymienianą podstawę na lżejszą.

Leszek Jerzak
Opiekun Uczelnianego Koła LOP

Sita w różnorodności

Wystawa studentów
wychowania plastycznego

Instytut Sztuki i Kultury Plastycznej jest miejscem, w którym powstaje „młoda” sztuka. Twórczość własna rozwija się w kontekście innych osób, prowokowanie inspiracji przeraża się w kreację artystyczną, mimo że może nie zawsze jeszcze dojrzała czy profesjonalna.

Nie panują tu żadne tendencje czy mody. A jeśli tak, to może jedynie w obrębie poszczególnych pracowni. Bowiem RÓŻNORODNOŚĆ to jedyne słowo, jakie przychodzi na myśl, kiedy chcę podsumować Wystawę końcową prac studentów, którą zaprezentował Instytut Sztuki.

Artur Czerniachowski, Biblioteka, instalacja (fot. autora)

tworzeniu obiektu artystycznego. Instalacjom czy obiektom bardzo często towarzyszył dźwięk bądź zapach, co wskazuje na to, że w sztuce nie wystarcza już wzrokowo-konceptualne konsumowanie gotowych, całościowo formalnie zamkniętych dzieł. Pojawiło się kilka prac efemerycznych, które zaistniały jedynie w dniu otwarcia wystawy. Niektóre prace niesamodzielne, wymagały komentarza autora, bądź asystenta, o który w dniu otwarcia wystawy śmiało można było poprosić.

Duże różnice w problemach, jakimi zajmowali się studenci, widoczne były w pracowniach rysunkowych i malarskich. Każda z tych pracowni posiada bowiem swoją specyfikę, kształtowaną zarówno przez profesora i asystenta, jak i studentów.

Wydaje mi się, że ta różnorodność prac doskonale oddaje czas, w którym one powstają. Czas, w którym jeden spójny, całościowy pogląd na świat zastąpiony został szeregiem drobnych narracji – by posłużyć się refleksją Jeana Francois Lyotada.

I szkoda tylko, że tak ciekawa wystawa trwała zaledwie trzy dni. Miejmy nadzieję, że ta, która odbędzie się za rok będzie równie interesująca.

Dorota Miroń
III rok wychowania plastycznego

Okres stalinowski na zachodnich i północnych ziemiach Polski to temat konferencji naukowej zorganizowanej w dniach 28-29 maja br. przez Zakład Historii Najnowszej Instytutu Historii i Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Zielonej Górze.

ZIEMIE ZACHODNIE I PÓŁNOCNE W OKRESIE STALINOWSKIM

Sesja miała charakter ogólnopolski, choć ze względu na specyfikę omawianej problematyki większość uczestników stanowili uczeni z ośrodków Polski zachodniej i północnej: Wrocławia, Poznania, Opola, Zielonej Góry, Szczecina, Gdańska, Olsztyna i Słupska. W obradach wziął udział Przewodniczący Zarządu Głównego PTH prof. dr hab. **Wojciech Wrzesiński**.

Referat wstępny pt. *Od wyzwolenia do stalinizmu (1944-1948)* wygłosiła prof. dr hab. **Krytyna Kersten** (PAN Warszawa), przedstawiając najistotniejsze cechy tego okresu. O polityce PZPR na ziemiach zachodnich i północnych Polski mówił w swoim wystąpieniu prof. dr hab. **Hieronim Szczegół** (WSP Zielona Góra), natomiast mechanizmy przemian październikowych w 1956 roku przybliżył słuchaczom prof. dr hab. **Kazimierz Kozłowski** (Archiwum Państwowe w Szczecinie). Z kolei kierownik konferencji prof. dr hab. **Czesław Osękowski** scharakteryzował sytuację na pograniczu polsko-niemieckim w okresie stalinowskim.

Kolejne referaty zostały podzielone na następujące grupy tematyczne: *Spółeczeństwo, Władza wobec społeczeństwa, Propaganda władz, Sprawy Kościoła, Sprawy narodowościowe*. Na konferencji było 21 wystąpień.

W trakcie dyskusji mówiono m.in. o spojrzeniu współczesnej historiografii na czasy stalinowskie, specyfice sytuacji społeczeństwa na ziemiach zachodnich i północnych, problemach, z którymi borykał się Kościół. Szczególnie ożywioną polemikę wywołały kwestie mniejszości narodowych zamieszkujących tereny włączone do Polski po II wojnie światowej.

Konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona okresowi stalinowskiemu i socrealizmowi ze zbiorów Biblioteki Głównej WSP.

Dariusz Fabisz

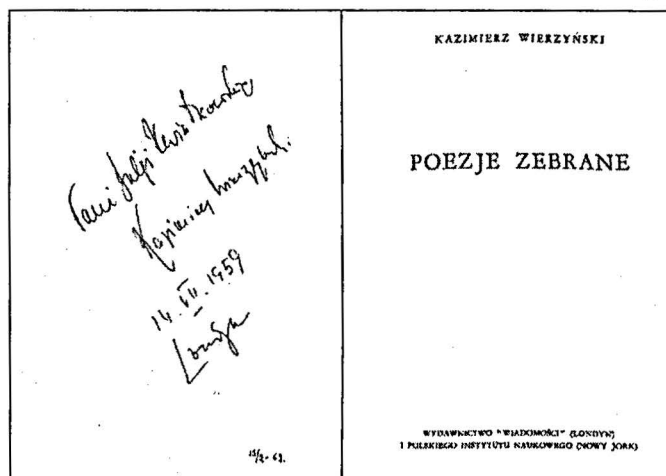
DAR DLA BIBLIOTEKI

Zbiory Biblioteki Głównej wzbogaciły się ostatnio o cenny dar, przekazany nam przez Bibliotekę Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego (POSK) w Londynie.

Wśród 214 książek i kilkunastu tytułów czasopism są m.in. pierwsze wydania dzieł W. Gombrowicza, G. Herlinga-Grudzińskiego, F. Goetla, J. Łobodowskiego, M. Kuncewiczowej, Cz. Miłosza, T. Parnickiego, J. Rostworowskiego, Z. Romanowiczowej, M. Hemara i wielu innych. Znajdują się tu także londyńskie i paryskie wydania książek autorów mieszkających w kraju: m.in. dzieła J. Andrzejewskiego, P. Huelle, T. Konwickiego, H. Krall, J. Tischnera, B. Suchodolskiego, J. Strykowski, K. Brandysa i innych.

Wśród czasopism znajdujemy m.in. 24 roczniki *Niepodległości*, 14 vol. *Kalendarza Dziennika Polskiego*, 35 roczników pisma *Na Tropie*. *Miesięcznik młodzieży harcerskiej* oraz wiele brakujących nam numerów londyńskich *Wiadomości Literackich*, *Narodowca*, *Orla Białego* i wielu innych. Szersze omówienie daru zamieścimy w następnym numerze.

Franciszek Pilarczyk

Karta tytułowa Poezji zebranych K. Wierzyńskiego z autografem.

Seminarium o literaturze dziecięcej

Dziewięć studentek V roku filologii germańskiej z seminarium prof. dra hab. **Benno Pubanza** brało udział w kwietniu i maju br. w dwóch konferencjach naukowych. Najpierw, 23-25 kwietnia w Sali Dębowej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zielonej Górze, na międzynarodowym sympozjum poświęconym literaturze dziecięcej przedstawiły wyniki swoich badań w obecności pisarzy i literaturoznawców z Polski i Niemiec. Ponownej prezentacji istotnych problemów ze swoich prac magisterskich dokonały 5 maja na konferencji z okazji 750-lecia Neubrandenburga. Wystąpienia te były pozytywnie recenzowane w niemieckiej prasie, która podkreślała przede wszystkim znaczenie współpracy naukowej dla polsko-niemieckiego zbliżenia i porozumienia oraz istotny udział w tym procesie Instytutu Filologii Germańskiej.

IFG/Red.

Prof. dr hab. Benno Pubanz ze swoim seminarium w kościele Friedenskirche w Neubrandenburg (fot. archiw.)

W marcu Nauczycielskie Kolegium Języka Francuskiego zorganizowało trzydniowe *Dni Frankofonii*. Niektórych dziwiło to, iż w czasie tych dni więcej uwagi poświęcono rozmaitym krajom francuskojęzycznym, niż samej Francji. Wynika to z faktu, że Francja posiada własne dni, które przypadają na koniec maja. Przez dwa miesiące studenci i pracownicy NKJF pod przewodnictwem **Stéphanie Piszto**, głównej inspiratorki DNI FRANCJI, przygotowywali się do zaprezentowania od 28 do 30 maja kraju, kultury i języka, które są im szczególnie bliskie, a które chcieli przybliżyć również innym. Ponieważ trójkolorowa flaga francuska stała się natchnieniem dla wielu twórców (przypomnijmy chociażby tryptyk filmowy Kieślowskiego), DNI FRANCJI również poddano konwencji „niebieski-biały-czerwony”, gdyż każdemu z trzech dni przypisano jeden z tych kolorów.

Jednakże już dzień wcześniej, w środę 27 maja, Francja i język francuski stały się tematem nr 1 w pewnej szkole podstawowej. Studenci II roku NKJF odwiedzili Zespół Edukacyjny w Chynowie, aby poprowadzić tam nietypowe lekcje. Ponieważ szkoła w Chynowie przygotowuje się do wprowadzenia nauki języka francuskiego, studenci poprowadzili pierwsze zajęcia z tego języka w grupach wiekowych od 5 do 9 lat. Po 2 godzinach zajęć wszystkie dzieci zaprezentowały w wielkiej sali Domu Kultury to, czego nauczyły się w ciągu tego krótkiego czasu. Z przyjemnością obserwować można było dzieci, które jeszcze rano przeważnie nie знаły ani jednego słowa po francusku, a w południe spontanicznie wymieniały pomiędzy sobą uprzejmości oraz recytowały wiersze i piosenki w tym nowym języku, i to z całkiem niezłym akcentem.

Czwartek 28 maja – DZIEŃ NIEBIESKI – poświęcony został głównie historii i polityce. Osoby wchodzące do Collegium Neofilologicum ze zdumieniem stwierdzały, że znajdują się na terytorium francuskim, widząc w pustym z reguły holu „Café français”, wystawę *Francuskie ciekawostki*, witraże przedstawiające główny symbol Francji – Mariannę, olbrzymią flagę Francji i majestatyczny Łuk Tryumfalny wznoszący się ponad schodami.

Po oficjalnym otwarciu DNI FRANCJI można było wysłuchać pierwszego wykładu *Z szarż na armaty: polemika wokół Samosierry*, podczas którego prof. dr hab. **Marian Eckert** przeniósł słuchaczy do odległego w czasie i przestrzeni słynnego wąwozu. Słuchając bardzo barwnej prezentacji prof. Eckerta można było niejako przeżyć samemu tą legendarną szarżę i jednocześnie skonfrontować fakty historyczne z pewnymi mitami, które narosły wokół tej bitwy. Z kolei przedstawiciel Ambasady Francuskiej, **Olivier Jacquot**, powrócił do współczesnych problemów Europy związanych z miejscem Francji i Polski w Unii Europejskiej. Po tych ważkich zagadnieniach nastąpił czas na nieco lżejszą tematykę. Wykładowca NKJF, mgr **Witold Jacek Kędziora**, zaprezentował panoramę filmu francuskiego oraz cieszący się dużą popularnością we Francji dramat dotyczący II wojny światowej *Le vieux fusil*.

Piątek, 29 maja – DZIEŃ BIAŁY – poświęcony był sztuce. Poranek zaczął się od sztuki kulinarnej. W zaaranżowanej w

holu kawiarni serwowano prawdziwe francuskie śniadanie. Ale już o 10.30 przyszedł czas na wielką sztukę francuską. Dr **Jan Muszyński** przedstawił za pomocą slajdów kilku najslawniejszych malarzy awangardy francuskiej i w sposób bardzo plastyczny, a zarazem anegdotyczny wyjaśnił jaki wywarli wpływ

na współczesną sztukę. Po południu, w „Mrowisku”, dwie młodzieżowe trupy teatralne zaprezentowały swoje spektakle w języku francuskim. Obejrzelśmy *Les amants du métro* licealistów z I LO w Zielonej Górze, oraz *L'aveugle* gościnnej

grupy z MDK w Gorzowie Wlkp. Natomiast NKJF urządziło pokaz mody, na którym podziwialiśmy oryginalne kreacje i talenty artystyczne naszych studentek. Wieczorem święto przeniosło się do centrum miasta, gdzie w „4 różach dla Lucienne” urządzono koncert piosenki francuskiej, podczas którego wystąpiły absolwentki NKJF **Dagmara Korona-Persowska** i **Natalia Colonna-Walewska**.

Na ostatni dzień – DZIEŃ CZERWONY – zachowano kilka atrakcji. Wykładowca UAM, **Christian Masurel**, podjął się trudnego dzieła ukazania panoramy piosenki francuskiej w XX w. W ciągu zaledwie 2 godzin, za pomocą wideo kaset, pokazał

Dni Francji

Podczas lekcji w Chynowie (fot. archiw.)

całą plejadę niezapomnianych głosów i twarzy. W holu Collegium Neofilologicum odbył się turniej szachowy z udziałem mistrzyni Polski. Natomiast w „Mrowisku” zespół teatralny NKJF przedstawił *Antigone* autorstwa J. Anouilha i w reżyserii **Bénédicte Leturcq**. Zespół ten, 3 tygodnie wcześniej, zdobył drugie miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Uniwersyteckich w Języku Francuskim w Krakowie. Nagrodzony został udziałem w międzynarodowym festiwalu teatralnym w Tunezji. Kilkundniowe święto języka francuskiego zostało hucznie zakończone występem kabaretu NKJF, którego punktem kulminacyjnym był zapierający dech w piersiach prawdziwy „French Cancan”.

Studenci i pracownicy NKJF pokazali, że można ożywić powszednią monotonię murów uczelni i z entuzjazmem promować swój kierunek studiów.

Andrzej Kaczmarek

Polska ma szansę stać się członkiem Unii Europejskiej w 2002-2003 roku, jednak pod warunkiem przeprowadzenia do tego czasu na tyle radykalnych reform, aby jej gospodarka mogła sprostać konkurencji jednolitego rynku. Ich elementem jest rozwój badań naukowych oraz szybkie podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Europejski System Transferu Punktów

Komisja Europejska promuje współpracę pomiędzy uczelniami, uznając jej znaczenie dla podnoszenia poziomu kształcenia, zarówno w odniesieniu do studentów, jak i uczelni wyższych. Europejski System Transferu Punktów (European Credit Transfer System – ECTS) ma na celu doskonalenie procedur i szerokie uznawanie studiów odbytych za granicą.

Uznawanie okresu studiów odbywanych za granicą i dyplomów uczelni zagranicznych jest niezbędnym warunkiem stworzenia „Europy bez granic” w sferze kształcenia i szkolenia. Europejski System Transferu Punktów pozwala w sposób jasny łączyć zasady odbywania i zaliczania studiów w poszczególnych państwach europejskich, umożliwiając rozszerzenie oferty edukacyjnej dla studentów oraz nawiązywanie szerokiej współpracy między uczelniami. Zastosowanie uniwersalnych mierników, to znaczy punktów i stopni umożliwia porównywalność programów kształcenia na różnych uczelniach i w różnych krajach.

Europejski System Transferu Punktów ECTS może być stosowany przez uczelnie, które:

- mają opracowane programy studiów i programy kształcenia dla poszczególnych przedmiotów;
- przyporządkują poszczególnym przedmiotom ilości punktów, odpowiadające ilości pracy jaką musi wykonać student, aby uzyskać zaliczenie przedmiotu;
- podpiszą porozumienia (umowy) z uczelniami europejskimi zainteresowanymi wymianą studentów (wejściem do sieci).

Europejski System Transferu Punktów umożliwia w ramach programów współpracy zagwarantowanie studentom uznawania studiów odbywanych za granicą kraju, co oznacza, że okres studiów odbyty za granicą, w tym zdane egzaminy i uzyskane zaliczenia są porównywalne z egzaminami i zaliczeniami w uczelni macierzystej. Pełne uznawanie studiów jest warunkiem wyjazdów studentów w ramach europejskich programów Erasmus i Socrates. W praktyce, o realizacji ECTS decydują przede wszystkim studenci, nauczyciele i uczelnie, którym zależy na tym, aby studia za granicą stały się integralną częścią kształcenia.

Europejski System Transferu Punktów umożliwia porównywalność zasad zaliczania studiów poprzez:

- punkty ECTS – stanowią wartość liczbową, powiązaną z poszczególnymi przedmiotami i odzwierciedlają ilość pracy, jaką musi wykonać student w celu uzyskania zaliczenia, bądź zdania egzaminu z danego przedmiotu;
- informacje – adresowane do uczelni, nauczycieli i studentów, o strukturze uczelni i wydziałów i zawartości merytorycznej przedmiotów;

- wykaz zaliczeń – system zaliczeń obowiązujący w danej uczelni;
- porozumienie o programie zajęć – porozumienie pomiędzy uczelniami określa programy zajęć, w których ma uczestniczyć student oraz liczbę punktów ECTS za zaliczenie poszczególnych przedmiotów.

Studenci odbywający studia za granicą powinni mieć możliwość wyboru zajęć spośród pełnego zakresu przedmiotów oferowanych na danym wydziale w danej uczelni.

Po odbyciu studiów za granicą student nie musi wracać do swej uczelni, może przenieść się do uczelni trzeciej, należącej do sieci uczelni uznających punkty ECTS. Aby studenci mogli przenosić się z uczelni do uczelni, uczestnicy sieci powinni opracować pakiet informacyjny obejmujący wszystkie kierunki, na których stosowany jest ECTS zarówno w języku ojczystym, jak i języku Unii Europejskiej.

PUNKTY ECTS

Punkty ECTS to wartość liczbowa od 1 do 60, przyporządkowana poszczególnym przedmiotom na podstawie ilości pracy, jaką musi wykonać student, aby je zaliczyć. W ramach ECTS 60 punktów odpowiada wielkości wysiłku studenta w jednym pełnym roku akademickim. Za okres pięciu lat studiów student zdobyć powinien 300 punktów. Punkty są relatywnym miernikiem ilości pracy wymaganej od studenta w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, ponieważ przyporządkowuje się je przedmiotom w zależności od udziału nakładu pracy, przeznaczonej na przedmiot w całkowitej ilości pracy, jaką musi wykonać student, aby zaliczyć pełny rok akademicki w danej uczelni. Ustalając punkty dla poszczególnych przedmiotów należy brać pod uwagę wszystkie rodzaje zajęć związane z danym przedmiotem – to znaczy wykłady, ćwiczenia, seminaria, konsultacje, prace terenowe, pracę indywidualną w bibliotece lub w domu oraz egzaminy i inne formy oceny.

Punkty ECTS powinno się przyporządkowywać, przyjmując za punkt wyjścia pełny program studiów na danym kierunku i zestaw przedmiotów dla poszczególnych lat studiów. Wymaga to opisanie programów nauczania z poszczególnych przedmiotów. Punkty ECTS należy przyporządkować wszystkim nauczaniom przedmiotom, zarówno obowiązkowym, jak i fakultatywnym, można je również przyznawać za przygotowanie lub realizację projektów, prace semestralne i praktyki w przedsiębiorstwach.

Punkty nie są w żaden sposób powiązane z poziomem zaawansowania przedmiotu, który odczytać można tylko z pakietu informacyjnego uczelni.

Jeżeli ten sam przedmiot znajduje się w programie studiów na różnych kierunkach, to może on mieć różną wartość punktową (jako przedmiot podstawowy, fakultatywny lub uzupełniający), w zależności od nakładu pracy, jaki musi włożyć student w opanowanie wiedzy z tego przedmiotu.

Punkty ECTS przyporządkowywane są przedmiotom, natomiast przyznawane są studentom, którzy spełnili wymogi niezbędne do ich zaliczenia. Formy zaliczenia przedmiotu (oceny pracy studenta), obowiązujące w danej uczelni – egzaminy pisemne lub ustne, aktywność na zajęciach, połączenie obu form, prezentacje podczas seminariów, prace przejściowe, powinny być dokładnie przedstawione studentowi przed rozpoczęciem zajęć.

Ocena pracy studenta może być dokonana wyłącznie na zasadach obowiązujących w uczelni zagranicznej lub wspólnej – przez uczelnie macierzystą i zagraniczną.

PAKIET INFORMACYJNY O UCZELNI

Każda uczelnia uczestnicząca w międzynarodowym programie współpracy i wymiany powinna opracować tzw. pakiet informacyjny, w którym należy umieścić:

a) nazwę i adres uczelni, kalendarz akademicki (czas trwania roku akademickiego, cykle nauki, terminy rozpoczęcia semestrów i sesji egzaminacyjnych, okresy wakacji), krótką historię uczelni, jej status, strukturę i organizację, liczbę studentów, przepisy dotyczące przyjmowania na studia, nazwisko koordynatora uczelnianego;

b) formalności związane z przyjazdem i pobytem w uczelni, koszty utrzymania, możliwości zakwaterowania, zasady ubezpieczenia i opieki zdrowotnej, funkcjonowanie biblioteki i organizacji studenckich;

c) ogólne informacje o wydziale, instytucie (struktura organizacyjna, liczba pracowników i studentów, pracownie i wyposażenie), wykaz kierunków studiów i rodzaje dyplomów na poszczególnych kierunkach;

d) wykaz przedmiotów dla każdego kierunku, zawartość treściowa przedmiotu, sposoby grupowania przedmiotów w moduły w obrębie globalnej struktury programu studiów.

Opis poszczególnych przedmiotów stanowi najważniejszą część pakietu informacyjnego, powinien on być opracowany szczególnie dokładnie i zawierać następujące elementy: nazwę przedmiotu, zakres tematyczny, charakter przedmiotu – obowiązkowy lub fakultatywny, kadra akademicka, liczba godzin przypadających na przedmiot w semestrze i tygodniu, formy zajęć, metody oceny pracy studenta, język wykładowy, przyznanie punktów.

SKALA OCEN

Skala ocen powstała jako dodatkowy efekt realizacji programu pilotażowego ECTS, w trakcie którego uczelnie wskazywały na konieczność stworzenia takiego systemu ocen, który umożliwiałby porównywanie ocen wystawianych w uczelniach europejskich.

Komisja Europejska powołała zespół ekspertów, którzy na podstawie doświadczeń przekazanych przez 80 uczelni uczestniczących w programie, opracowali skalę pomocniczą dla wszystkich uczelni europejskich. Skala pomocnicza odzwierciedla stopnie ECTS, które dają informacje uzupełniające oceny przyznawane przez daną uczelnię, ale nie zastępują ocen tej uczelni. Skala pomocnicza zwiększa przejrzystość, ale nie ingeruje w normalny proces przyznawania ocen na uczelni. Skala ECTS umożliwia przyznanie własnych ocen studentom powracającym z zagranicy. Stopień ECTS powinien być odnotowany obok własnej oceny przyznanej przez daną uczelnię w wykazie zaliczeń studenta przedstawiających jego osiągnięcia w nauce przed rozpoczęciem i po zakończeniu okresu studiów za granicą.

Skala pomocnicza obejmuje siedem stopni na skali ECTS:

- stopień „A” – celujący – wybitne wyniki nauczania, z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów;
- stopień „B” – bardzo dobry – powyżej średniego standardu, z pewnymi błędami;
- stopień „C” – dobry – generalnie solidna praca z szeregiem zauważalnych błędów;
- stopień „D” – zadowalający – zadowalający z istotnymi brakami;
- stopień „E” – dostateczny – wyniki spełniają minimalne kryteria;
- stopień „FX” – niedostateczny – punkty będzie można przy-

znać, gdy student uzupełni podstawowe braki w opanowaniu materiału;

- stopień „F” – niedostateczny – punkty będzie można przyznać, gdy student gruntownie powtórzy całość materiału.

Ponadto przyjmuje się, że uczelnia powinna uwzględniać przy wystawianiu ocen następujący rozkład procentowy studentów, którzy otrzymują w sposób normalny dany stopień, tzn. uzyskują zaliczenia i pomyślnie zdają egzaminy – około 10% – celujący, około 25% – bardzo dobry, około 30% – dobry, około 25% – zadowalający, około 10% – dostateczny.

Powszechne wprowadzenie systemu transferu punktów zwiększa mobilność studentów w czasie studiów oraz porównywalność programów w różnych uczelniach.

Maria Fic

Przemiany w językach wschodniosłowiańskich

W dniach 4-5 czerwca 1998 roku odbyło się Międzynarodowe Sympozjum Sławistyczne zorganizowane przez Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej oraz Stowarzyszenie Współpracy „Polska – Wschód” w Zielonej Górze. Sympozjum na temat *Innowacje w językach wschodniosłowiańskich* było kolejnym z rzędu spotkaniem rusycystów w zielonogórskiej WSP. Uczestniczyli w nim uczeni polscy z Poznania, Szczecina, Olsztyna, Zielonej Góry i Krakowa oraz goście zagraniczni z Rosji, Ukrainy, Białorusi i Stanów Zjednoczonych.

Uroczystego otwarcia w imieniu władz uczelni dokonał prof. dr hab. Bazyli Tichoniuk, który podkreślił znaczenie konferencji dla rozwoju nauki oraz konsolidacji środowiska rusycystów. Obradom przewodniczyli prof. dr hab. Michail Aleksiejenko, prof. dr hab. Joanna Korzeniewska-Berczyńska i prof. dr Jadwiga Janusz. Wygłoszono 27 referatów dotyczących różnych dziedzin i kierunków językoznawstwa, których wspólnym mianownikiem były aktualne problemy ewolucji języków słowiańskich.

Najliczniejszą tematycznie grupę stanowiły wystąpienia koncentrujące się wokół szeroko rozumianego języka biznesu, w tym języka reklamy. Duże zainteresowanie i żywą dyskusję wzbudziły wystąpienia dotyczące przemian w zakresie terminologii ekonomicznej w języku polskim i rosyjskim, pragmatycznej funkcji języka reklamy i ogłoszeń prasowych. W wielu wystąpieniach znalazły odzwierciedlenie zawsze aktualne problemy onomastyki. Ponadto na konferencji poruszono wybrane aspekty żargonu młodzieżowego, rolę zapożyczeń w językach wschodniosłowiańskich.

Wiele miejsca poświęcono także różnym aspektom poszczególnych działów językoznawstwa, a w szczególności morfologii, semantyce, słowotwórstwu i pragmatyce. I tak zostały przedstawione innowacje leksykalne we współczesnym języku białoruskim i ukraińskim.

Należy podkreślić, że materiałem badawczym dla większości wystąpień był język współczesnej prasy jako ten, który najszybciej rejestruje wszelkie zmiany zachodzące w języku.

W dyskusjach nad referatami zabrało głos wielu uczestników konferencji. Polemizowali oni z dotychczasowymi poglądami, przedstawiając własny, niekiedy zupełnie odmienny punkt widzenia. Wymiana zdań była rzeczowa oraz przebiegała w atmosferze sympatii i koleżeństwa. Wszyscy uznali sympozjum za udane i wyrazili gotowość udziału w następnych tego typu spotkaniach.

Małgorzata Łuczyk/Red.

AZS w trzech odsłonach

I. Akademicki Związek Sportowy

Akademicki Związek Sportowy obchodzi w tym roku 90-tą rocznicę swego powstania. Założony w 1908 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim początkowo skupiał tylko grupę pasjonatów sportu.

Jego gwałtowny rozkwit nastąpił w okresie powojennym. Ta najstarsza i najliczniejsza organizacja studencka liczy obecnie 35 tys. członków (1000 członków zrzesza największy klub uczelniany w AGH w Krakowie). AZS zajmuje się organizacją i propagowaniem sportu masowego i wyczynowego w środowisku studenckim. Związek wykształcił wiele pokoleń wybitnych sportowców, którzy rozslawiali i rozslawiają Polskę na arenie międzynarodowej. Warto tutaj wspomnieć takie nazwiska jak Paweł Nastula, Rafał Kubacki i Mateusz Kuśnierewicz. O ogromnej roli jaką odgrywają AZS-y świadczyć może fakt, że stanowią one 20% sportu wyczynowego w naszym kraju.

II. AZS – Klub Uczelniany

AZS KU Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze działa niemal od początku istnienia uczelni i aktywnie bierze udział w imprezach na szczeblu lokalnym i centralnym. W ramach klubu działa kilka sekcji m.in. piłki siatkowej, piłki ręcznej, koszykówki i brydża, które skupiają ogółem około 90 członków. W tym roku odnotowali oni kilka znaczących sukcesów. Połączone siły AZS WSP i AZS Politechniki wprowadziły do II ligi siatkarzy i szczypiornistów. Akademickie Mistrzostwa Wyższych Szkół Pedagogicznych i Filii Uniwersytetów zostały ukończone przez zielonogórzan na III miejscu (w tym I miejsce w piłce ręcznej, oraz III miejsce w siatkówce mężczyzn, kobiet i w pływaniu kobiet). Uczelniany Klub AZS posiada także prężną sekcję brydża, która toczy boje w makroregionie.

III. AZS – imprezy studenckie

Klub Uczelniany działa także na własnym podwórku. Organizuje szereg rozgrywek dla studentów WSP.

- Na przełomie marca i kwietnia zmagali się koszykarze. W turnieju brało udział 13 drużyn, w tym osiem składających się ze studentów lat pierwszych. Zwyciężyła drużyna *RWWCH* przed III rokiem *wychowania technicznego*. III i IV miejsca zajęły kolejno III rok *wychowania technicznego* i I *zarządzania i marketingu*. Najlepszym strzelcem został **Rafał Jędryś** ze zwycięskiej drużyny.

- Od marca do maja na asfaltowym boisku przy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu organizowane były rozgrywki w piłce nożnej. 21 zespołów zostało podzielonych na 4 grupy. Niespodzianką była fatalna postawa ubiegłorocznych mistrzów WSP TK – II roku *historii*. Tegorocznym mistrzem został IV rok *wychowania technicznego* wyprzedzając III rok *ochrony środowiska*, III rok *historii* i V rok *historii*. Najskuteczniejszym strzelcem turnieju został **Grzegorz Rogalski** z drużyny wice-mistrza uczelni.

Tomasz Struk
Prezes KU AZS WSP TK

Z „zielonego” stolika

Tegoroczny finał mistrzostw województwa par brydżowych zakończył się sukcesem obu zielonogórskich drużyn akademickich. Zieloną Górę w finale Mistrzostw Polski Par '98 reprezentować będą pary z AZS WSP TK: **Andrzej Łagosz – Kazimierz Mazur** (57,93%); **Mirosław Bubilek – Jerzy Trembowski** (55,55%); para mieszana AZS WSP TK i Politechnika: **Andrzej Maciejewicz – Marek Bogusz** (55,82%) i AZS Politechnika: **Piotr Brzeziński – Marcin Zawadzki** (57,00%) oraz **Krzysztof Gaik – Janusz Łunis** (55,69%). Mistrzem okręgowym został **Jarosław Krzywotulski** z AZS WSP TK.

Pływający studenci

Podczas majowych Mistrzostw Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i Filii Uniwersytetów zielonogórzanie trenowani przez mgra **Leona Probużańskiego** zdobyli trzy złote medale. Dwa złote krążki były udziałem **Radomira Kiferta**, który zwyciężył na dystansach 50 m stylem motylkowym (28,4 s) i 100 m stylem grzbietowym (67,4 s). Trzeci złoty medal wywalczyła **Anna Twardowska** na dystansie 50 m stylem motylkowym (33,1 s). Ponadto srebrne medale zdobyli **Mieszko Benych** na 100 m stylem klasycznym (68,4 s) i **Anna Twardowska** na 100 m stylem zmiennym (78,6 s).

Podwójny brąz w siatkówce

Z dwoma brązowymi medalami Mistrzostw Polski Wyższych Szkół Pedagogicznych i Filii Uniwersytetów powróciły reprezentacje zielonogórskiej WSP.

Ekipa męska (**Tomasz Hanka** – kapitan, **Piotr Lewandowski**, **Rafał Padjasek**, **Piotr Garczarski**, **Marcin Wiczorek**, **Andrzej Kęsik**, **Rafał Popiolek**, **Dariusz Szymański**, **Artur Buczkowski** i **Rafał Skrobuk**) trenowana przez dra **Józefa Tatarczuka** została wyprzedzona przez zespoły WSP Częstochowa i WSP Rzeszów, które oparte są na pierwszoligowych zespołach Yawalu i Resowii.

Drużyna żeńska (**Izabela Pudzianowska**, **Agata Szymańska**, **Agata Dyba**, **Malwina Malinowska**, **Romana Grajczak**, **Monika Pawłowska**, **Agnieszka Kielarska**, **Anna Delikat** i **Monika Kochańska**) trenowana przez mgra **Lecha Kleczewskiego** uplasowała się za reprezentacjami WSP Częstochowa, opartej na pierwszoligowej Częstochowiance i WSP Bydgoszcz.

Sportowy chochlik

Informując w poprzednim numerze o awansie siatkarzy do II ligi – dwukrotnie – na I i III tabeli umieściliśmy zespół KS Centbet Olsztyn. Drużyna ta wygrała turniej, natomiast III miejsce wywalczył zespół KS Stal Grudziądz.

SWFiS/Red.

„Belfry” na Bachanaliach

Po raz trzeci studenci obu zielonogórskich uczelni zorganizowali wspólnie Dni Kultury Studenckiej. Tegoroczne BACHANALIA odbywały się pod hasłem „Zaślubin WSP z Politechniką”, i pod względem liczby imprez oraz wielkości gwiazd przebiły dotychczasowe. U zielonogórskich żaków gościli **Kult** z **Kazikiem Staszewskim**, **Formacja Nieżywych Shabuff**, **T.LOVE** i **Żuki**. Na studenckich scenach wystąpiły także wszystkie zielonogórskie kabarety.

Tradycyjnie BACHANALIA rozpoczęły się korowodem spod WSP, który przeszedł ulicami miasta pod ratusz, gdzie prezydent **Mieczysław Łapanowski** przekazał studentom klucze do bram. Część żaków przebrała się w średniowieczne stroje, inni wysmarowani byli srebrzystą substancją na kosmiczną modę. Tutaj też, w obecności około tysiąca studentów oraz prorektor WSP prof. dr hab. **Marii Fic** i dziekana Wydziału Mechanicznego PZ prof. dra hab. **Ryszarda Rohatyńskiego**, odbyła się symboliczna ceremonia zaślubin **Iwony Sybis** z WSP i **Krzysztofa Pawlaka** z Politechniki. Studenckie imprezy trwały trzy dni, a ich zwieńczeniem było rozstrzygnięcie konkursu „Belfer '98”.

Wespowskimi laureatami „Belfra '98” zostali:

- w kategorii „Najbardziej Zapracowany” – dr hab. **Andrzej Wałkowski** (Instytut Historii);
- w kategorii „Najbardziej Roześmiany” – mgr **Lech Probużański** (Studium Wychowania Fizycznego i Sportu);
- w kategorii „Najlepiej Ubrany” – dr **Wojciech Strzyżewski** (Instytut Historii);
- w kategorii „Najbardziej Gestykulujący” – dr **Edward Koziół** (Instytut Pedagogiki i Psychologii);
- w kategorii „Najbardziej Roztargniony” – dr **Bogumiła Burda** (Instytut Historii);
- w kategorii „Najbardziej Tajemniczy” – prof. dr hab. **Jan Kurowicki** (Instytut Filozofii);
- w kategorii „Najbardziej Obiecujący Asystent” – mgr **Artur Doliński** (Instytut Pedagogiki i Psychologii).

Po uroczystości wręczenia „Belfrów” wespowsko-politechniczna para ze smutkiem oddała klucze do bram miasta prezydentowi, który dziękując wszystkim za kulturalną zabawę, obiecał przekazać miasto we władanie żakom w przyszłym roku.

Red.

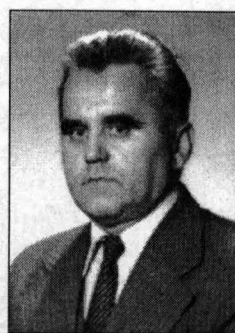
Andrzej Wałkowski (fot. archiw.)

Leon Probużański (fot. archiw.)

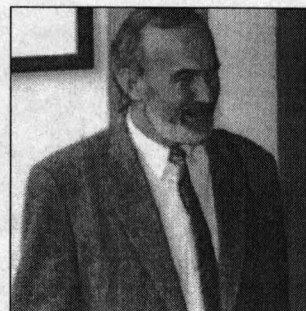
Wojciech Strzyżewski (fot. archiw.)

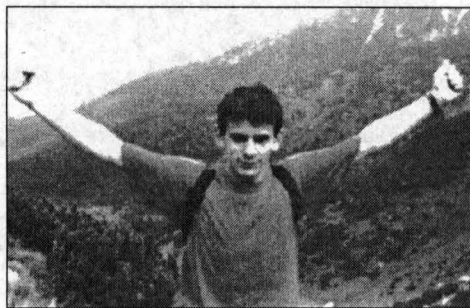
Edward Koziół (fot. archiw.)

Bogumiła Burda (fot. archiw.)

Jan Kurowicki
(fot. L. Krutulski-Krechowicz)

Artur Doliński
(fot. archiw.)

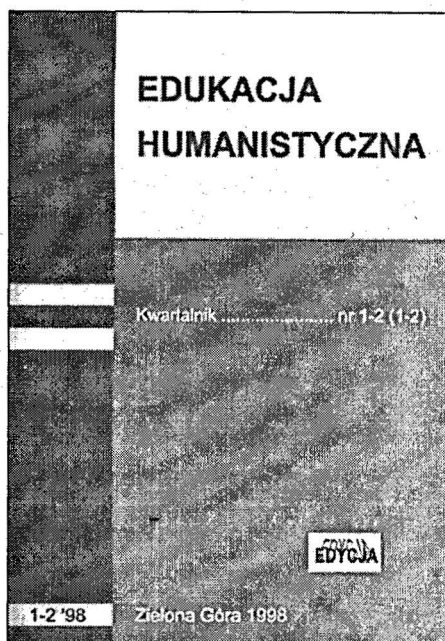
Nowy Rocznik Lubuski

Ukazała się część pierwsza XXIV tomu wydawanego przez LTN *Rocznika Lubuskiego*, tym razem poświęcona archeologii zielonogórskiej u schyłku XX wieku. Redaktorem tomu jest prof. dr hab. **Tadeusz Malinowski** z Instytutu Historii. Tom zawiera artykuły dotyczące stanu badań nad osadnictwem epoki kamienia i wczesnej epoki brązu na terenie Środkowego Nadodrza, stanu badań nad kulturą łużycką, badań archeologicznych związanych ze średniowieczną i wczesnonowożytną historią Zielonej Góry i okolic oraz dotyczy ochrony zabytków archeologicznych i muzealnictwa. Ponadto w tomie zostały zamieszczone przyczynki biograficzne zielonogórskich archeologów i materiały poświęcone życiu i dokonaniom środowiska archeologicznego w Zielonej Górze w ostatnich latach.

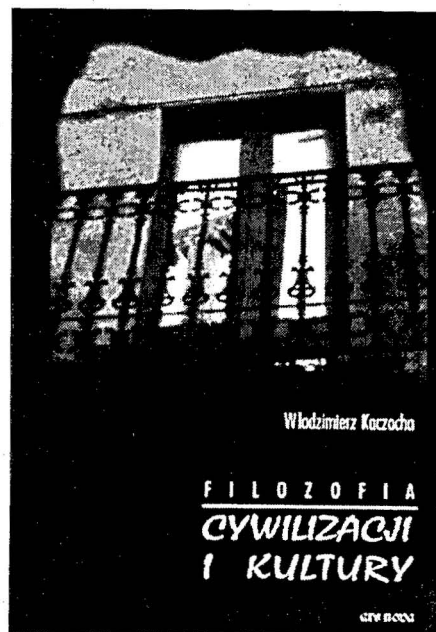
Nowe pismo

Ukazał się pierwszy numer kwartalnika redagowanego przez Zakład Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej pod kierunkiem prof. dra hab. **Mariana Sinicy**, a wydawanego wspólnie przez Wydawnictwo Edycja i zielonogórski ODN pt. *Edukacja Humanistyczna*. Pismo przyjęło sobie za cel podejmowanie problematyki edukacyjnej wynikającej z europejskich procesów integracyjnych. Periodyk ma realizować postulat integralności i interdyscyplinarności szkolnych przedmiotów humanistycznych. W tym numerze znajdziemy m.in. artykuł prof. dra hab. **Mieczysława Inglota** o przedmiocie *język polski* w kontekście współczesnej sytuacji edukacyjnej i prof. dra hab. **Janusza Rulki** poświęcony emocjom i wartościom w edukacji historycznej.

Filozofia cywilizacji i kultury

Nakładem wydawnictwa Ars Nova ukazała się książka prof. dr hab. **Włodzimierza Kaczocho** pt. *Filozofia cywilizacji i kultury. Teorie filozoficzne rozwijane w Polsce w pierwszej połowie XX wieku*. Opracowanie przedstawia ogólną charakterystykę problemów filozofii cywilizacji i kultury rozwijanej w Polsce w pierwszej połowie XX wieku, następnie omawia teorie **Erazma Majewskiego**, **Witolda Rubczyńskiego**, **Henryka Romanowskiego**, **Jerzego Brauna**, **Antoniego Kostaneckiego** i **Bogdana Nawroczynskiego** oraz systemowo-krytyczne rozumienie kultury w neotomizmie.

Red.

PRASÓWKA

➤ *Będą szkolić profesorów* – to tytuł artykułu, w którym *Gazeta Zachodnia* (15.04.) poinformowała o projekcie powołania Zielonogórskiego Stowarzyszenia Użytkowników Internetu. Głównym celem stowarzyszenia ma być propagowanie wśród studentów obu zielonogórskich uczelni wiedzy na temat komputerów i Internetu. Studenci-członkowie Stowarzyszenia zamierzają prowadzić w tym celu szkolenia adresowane także do pracowników naukowych. Według założycieli, Stowarzyszenie ma także pomóc w rozmowach z władzami na temat swobodniejszego dostępu do Internetu i przekonać władze uczelni do płynących z tego korzyści. Władze obu uczelni zapowiedziały, że studenci otrzymają od szkół odpowiednią pomoc.

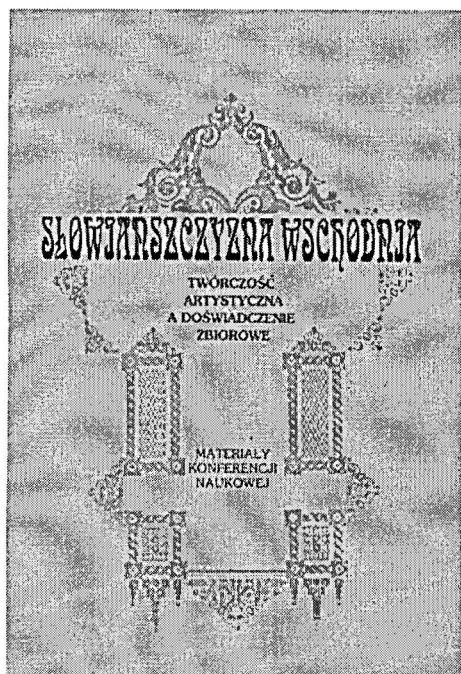
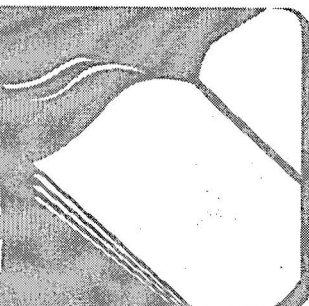
➤ O wynikach badań prowadzonych przez studentki II roku pedagogiki w specjalności *nauczanie początkowe i wychowanie przedszkolne* pod kierunkiem mgr **Inety Nowosad** w artykule pt. *Rodzice do przedszkola?* poinformowała *Gazeta Lubuska* (16.04.). Celem przeprowadzonej przez studentki ankiety było udzielenie odpowiedzi na pytanie czego rodzice oczekują od przedszkola. Okazało się, że ich oczekiwania ograniczają się najczęściej do opanowania

przez dzieci umiejętności szkolnych, widząc w przedszkolu instytucję przygotowującą dzieci do nauki. Większość rodziców nie widzi potrzeby kontynuacji w domu tego, co dziecko osiąga w przedszkolu. Rodzice zazwyczaj nie zgłaszają także potrzeby zmian w funkcjonowaniu przedszkoli.

➤ Relację pt. *Chcę się zestarzeć* z interesującego spotkania studentów WSP ze studentami Zielonogórskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku zamieściła *Gazeta Lubuska* (22.05). Podczas *Pokoleniowego spotkania – uczenie się jako styl życia* studenci WSP najbardziej interesowali się tym, skąd u ludzi w podeszłym wieku tyle energii i ochoty do zdobywania wiedzy. Słuchacze ZUTW podkreślali, że ich do studiowania nikt nie zmusza, oni nie podlegają licznym naciskom związanym z pracą i karierą. Zajęcia na Uniwersytecie uświadamiają, że człowiek nie powinien żyć drobiazgami, bo wokół niego odbywa się wiele ważkich i ciekawych rzeczy. Niektórzy żacy, z myślą o przyszłości, już teraz dowiadywali się o warunki przyjęcia do ZUTW.

Red.
Materiał zebrała **Maria Dłużewska**

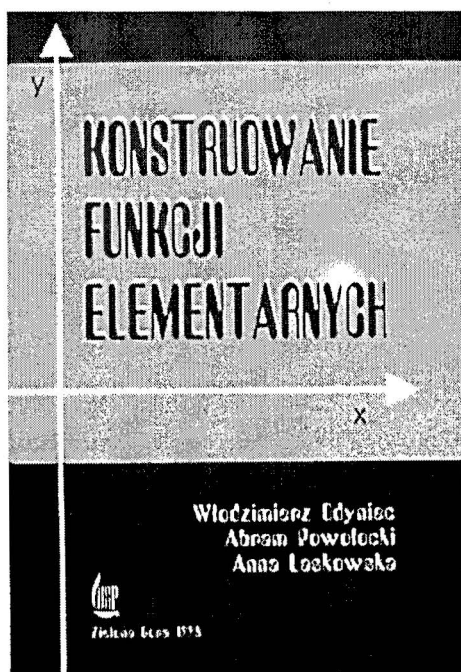
NOWOŚCI WYDAWNICZE

Andrzej Ksenicz (redakcja naukowa)
Słowiańszczyzna Wschodnia. Twórczość artystyczna a doświadczenie zbiorowe,
ss. 248, 165 x 235 mm

Publikacja w jęz. białoruskim, rosyjskim i ukraińskim; materiały konferencji naukowej.

Z zawartości: J. Cios-Góralczyk: Twórca a zbiorowość. Proza rosyjska lat trzydziestych XIX w. o artyście; K. Lis: Romantyczne „dzieci wieku”. Z badań nad typologią bohatera romantycznego; J. Wróblewski: Symbolika drzew w liryce rosyjskiej pierwszej poł. XIX w.; K. Cieślik: Bunin i Lew Tolstoj. Wybrane problemy charakterystyki porównawczej; K. Wysoczyńska-Pajak: Dualizm świata przedstawionego w prozie rosyjskiej lat dwudziestych XX w.; J. Bula: Folklor w twórczości Maryny Cwietajewej; O. Panczenko: Wiktor Szklowski jako bohater literacki; Z. Zbyrowski: Borys Pasternak wobec doświadczenia zbiorowego; G. Lewandowicz-Bocian: Uwagi o poezji Borysa Pasternaka; P. Fast: Polskie i rosyjskie reakcje na realizm socjalistyczny (Priszwini i Andrzejewski); W. Smirnow: Mitologiczny motyw „rycerza, dziewczyny i smoka” w twórczości Władimira Nabokowa; M. Ściepuro: Problem jednostki i państwa w twórczości Andrieja Wozniesińskiego; I. Betko: *Pieśń nad pieśniami* w ukraińskiej tradycji poetyckiej.

Włodzimierz Odyniec,
Adam Powołocki, Anna Laskowska
Konstruowanie funkcji elementarnych,
ss. 126, 145 x 235 mm

Przekład z języka rosyjskiego.

Skrypt przeznaczony jest dla uczniów liceów, studentów kierunków matematycznych uczelni pedagogicznych i uniwersytetów oraz dla nauczycieli przedmiotu. Opiera się na cyklu wykładów wygłoszonych w latach 1994-1997 na uniwersytetach niemieckich i rosyjskich. Tematyka skryptu obejmuje różne sposoby konstruowania funkcji elementarnych, w szczególności przestępnych: cyklometrycznych, logarytmicznych oraz funkcji odwrotnych do nich, bez użycia V aksjomatu Euklidesa o równoległych. Przekład z języka rosyjskiego.

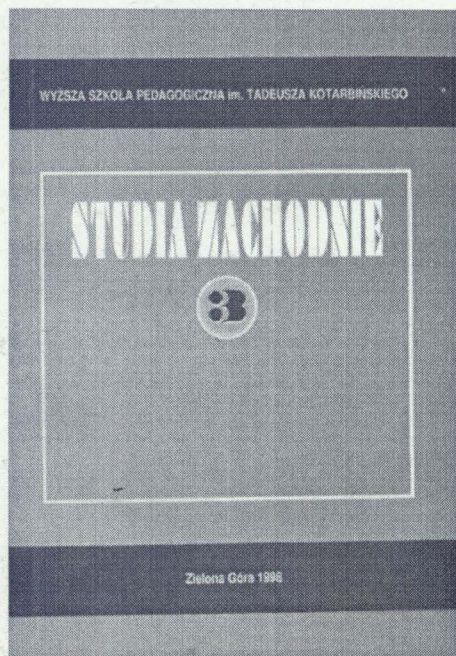
C-1303 / III

NOWOŚĆ WYDAWNICZA

UZ BU ONHIS Czytelnia Czasopism
nr inw.: C - 1303

CIII C-1303/III/1998

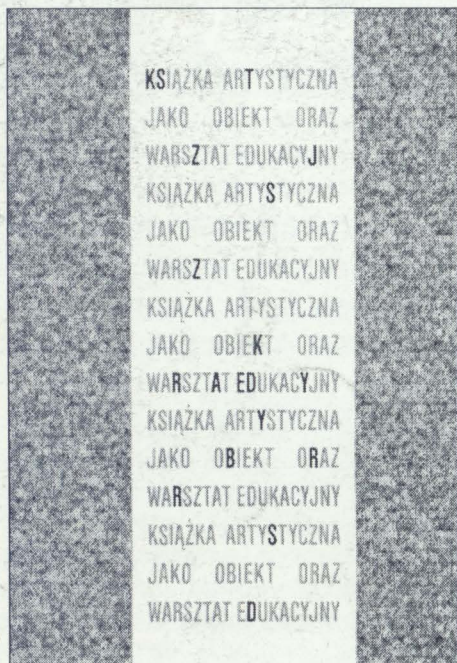

Czesław Osękowski (redakcja naukowa)
Studia Zachodnie, nr 3,
ss. 234, 165 x 235 mm

Z zawartości: T. Malinowski: Archeomuzykologiczne notatki ze Środkowego Nadodrza; U. Świdorska: Wizerunek Niemców w średniowiecznej Polsce; J. Zdrenka: Spór książąt szczecińskich z panami von Biberstein o dolnołużyckie ziemie Beeskow i Storkow w świetle materiałów rozjemczych; D. Dolański: Kaspar Schwenckfeld; W. Strzyżewski: Godła „mówiące” herbów miast śląskich, wschodniomarchijskich i zachodniopomorskich do końca XVII w.; W. Korcz: Pogranicze polsko-niemieckie w latach 1918 – 1939; B. Nitschke: Wysiedlenia i wyjazdy ludności niemieckiej z Polski w latach 1945-1959; R. Michalak: Państwo wobec działalności kościołów protestanckich typu ewangelicko-baptystycznego w latach 1947-1950 na przykładzie Ziemi Zachodnich; J. Janzen, C. Osękowski: Niemieckie koncepcje współpracy na pograniczu z Polską (1990-1992).

Książka artystyczna jako obiekt oraz warsztat edukacyjny

Katalog wydany po wystawie-konferencji „Książka artystyczna jako obiekt oraz warsztat edukacyjny”. Publikacja powstała w Pracowni Edukacji Twórczej Instytutu Sztuki i Kultury Plastycznej WSP w Zielonej Górze. Treść: E. Józefowski: Wstęp; T. Wilmański: Książka jako zjawisko artystyczne; Książka jako obiekt; Książka jako warsztat edukacyjny; E. Józefowski: Warsztat pt. „Inna książka” – w rozumieniu studentów IV roku na zajęciach w Pracowni Edukacji Twórczej; W. Karolak: Sztuka komunikowania się; J. Byszewski: Prezentacja autorska; Spis wystawionych prac. Katalog wydany po konferencji połączonej z wystawą (w marcu 1998 r.) obrazuje jej dwutorowy przebieg. Pierwszy obszar wystawowy prezentuje twórców obiektów książkowych (dzieła A. B. Bartczaka, A. M. Bauer, T. Wilmańskiego), a także prace specjalnie zrealizowane na wystawę. Drugi obszar – to książka jako warsztat edukacyjny. Zaprezentowano więc prace powarsztatowe studentów, a także wykłady wygłoszone w czasie spotkania. Główny nurt łączący wszystkie działania i wypowiedzi to KSIĄŻKA JAKO DZIEŁO SZTUKI I ZJAWISKO ARTYSTYCZNE. Ten nurt myślenia i twórczości nie zakłada jednak obecności drukowanego tekstu w książce.

Sprzedaż wysyłkowa (hurtowa – detaliczna) Księgarnia WSP
al. Wojska Polskiego 69 / 65-762 Zielona Góra
tel. (068) 326 35 29 – lub 060 179 46 70 (całą dobę)